

**Обобщен годишен доклад за дейността на Висшия съдебен съвет  
и за дейността на Инспектората към ВСС  
*/чл.30 ал.1 т.14 от Закона за съдебната власт /ЗСВ/  
за 2008 година***

**I. Въведение - цялостна дейност на Висшия съдебен съвет през  
2008г. - структура, функции и обхват на задълженията на ВСС като постоянно  
действащ орган**

**II. 1. Дейност на ВСС**

***/По-значими решения/***

**2. Постоянни комисии към ВСС – състав, структура,  
дейност**

**III. Дейност на Инспектората към ВСС**

## **I. Въведение**

Висшия съдебен съвет, в състава си формиран при мандата му от З.Х.2007г., през 2008 година е работил като постоянно действащ орган, в съответствие с конституционните си правомощия, подпомаган от администрацията към него /определена в нормите на разпоредбата на чл.30 ал.3 от ЗСВ – 63 щатни бройки /, в изпълнение на задълженията си, произтичащи и от разпоредбите на чл.30 - 37 от Закона за съдебната власт.

По силата на чл.16 от Правилника за организацията на дейността на Висшия съдебен съвет и неговата администрация продължиха да работят избраните в края на 2007г. **осем постоянно действащи комисии с подпомагащи функции:** ПО ПРЕДЛОЖЕНИЯТА И АТЕСТИРАНЕТО, БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ, ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ, БОРБА С КОРУПЦИЯТА И ПРОФЕСИОНАЛНА ЕТИКА, ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ, ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ И СТАТИСТИКА, СЪДЕБНА АДМИНИСТРАЦИЯ, МЕЖДУНАРОДНО ПРАВНО СЪТРУДНИЧЕСТВО и ПО ДИСЦИПЛИНАРНИТЕ ПРОИЗВОДСТВА.

Имайки предвид задълженията на Република България по въведения с присъединяването ни към Европейския съюз Механизъм за сътрудничество и проверка – с цел преодоляване на проблеми в областта на съдебната реформа, борбата с корупцията и организираната престъпност, още с формирането си в края на 2007г., ВСС най-напред започна незабавното обсъждане и изпълнение на приетия План за действие за изпълнение препоръките на Европейската комисия и показателите за напредък /benchmarks/. Тази дейност ВСС продължи много активно и през 2008г. С решения на ВСС бяха формирани още две работни групи, съставени от членове на ВСС, **които по-късно придобиха статут на постоянни комисии:**

- Работна група по наблюдение на изпълнението на Графика за неотложните мерки и действия на правителството и органите на съдебната власт, допълващи Плана за действие по показателите за напредък в областта на съдебната реформа, борбата с корупцията и организираната престъпност за периода август – декември 2008 година и

- Работна група по изпълнение на Мерките за организацията на работата по делата с особен обществен интерес в органите на съдебната власт – относно факторите, водещи до забавянето на делата и предложения за законодателни промени и организационни мерки за преодоляването им.

## **II.1. Дейност на ВСС - По-значими решения**

Една от основните дейности на Висшия съдебен съвет е кадровата политика – назначаване, повишаване, понижаване, преместване и освобождаване от длъжност на съдиите, прокурорите и следователите.

През 2008г. по предложение на Постоянната комисия по предложенията и атестирането са извършени редица кадрови промени в съдилищата, прокуратурата и следствието. Назначени са чрез избор 58 административни ръководители и техни заместници, 30 магистрати са назначени или преместени, атестирани с оглед повишаване на място в ранг са 354 магистрати, придобили с решение на ВСС статут на несменяемост – 130 бр.; освободени от длъжност, поради навършване на 65 годишна възраст или оставка – 68 бр. поощрения за проявени висок професионализъм, образцово изпълнение на служебните задължения и високи нравствени качества са получили 29 магистрати; назначени са младши съдии по чл. 243 ЗСВ – 65 бр.; разгледани са **общо 714 бр.** предложения, в които се включват предложения за увеличаване, намаляване, трансформиране на щатни бройки в органи на съдебната власт, разкриване на щатни бройки за заместници на административни ръководители и магистрати, както и жалби от не класирани кандидати в проведените конкурси.

Висшият съдебен съвет с решение по протокол № 1 от 09.01.2008 г. обяви 273 броя свободни длъжности в органи на съдебната власт за съдии, прокурори и следователи за първоначално назначаване и за заемане след конкурс чрез атестиране/чл.189 от ЗСВ/. Комисията по предложенията и атестирането проведе атестиране на всеки кандидат, който отговаря на условията за заемане на обявените свободни длъжности **общо на 1090 бр. кандидати.**

**За отчетният период ВСС е назначил, преместил и повишил в длъжност общо 379 бр. магистрати,** в т.ч. младши съдии, младши прокурори и магистрати от конкурси, обявени в предходни години.

ВСС редовни е изслушвал от председателя на бюджетната комисия информации за изпълнението на бюджета на съдебната власт. Утвърждавал е корекции по бюджетните сметки на органите на съдебната власт за 2007 г. и по бюджета на съдебната власт за 2007 г. и е внесен за утвърждаване от Министъра на финансите актуализирания бюджет на съдебната власт за 2007 г.

Определени са показатели и условия за изпълнението на бюджета на съдебната власт за 2008 година във връзка с ПМС № 15/01.02.2008 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2008 г.

Изменени и допълнени са с решение на Комисията Правилата за бракуване на движими вещи в органите на съдебната власт.

Утвърдени са бюджетните сметки на органите на съдебната власт за 2008 г., включително разпределен бюджет на съдебната власт за 2008 г. по елементи на Единната бюджетна класификация, които са внесени в Министерския съвет, Сметната палата и Министерството на финансите, с

приложена обосновка за промените в размера на някои показатели, в сравнение с одобрения размер по тези показатели с чл. 2 от Закона за държавния бюджет за 2008 г., произтичащи от фактическия размер на осигурителните вноски, обезщетенията по Кодекса на труда, Закона за съдебната власт и други нормативни актове.

Утвърдени са бюджетните сметки на учебните и почивните бази при ВКС, ВАС, Прокуратурата на РБългария и НСлС. Отпуснати са допълнителни средства по бюджета на Прокуратурата на Република България за 2008 г. за изплащане на дължими обезщетения по Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. Отпуснати са целеви средства на Национална следствена служба за закупуване на хардуер и софтуер за ЕИСПП в размер на 175 170 лв. за сметка на преходния остатък по бюджета на съдебната власт. С отделни решения са утвърждавани вътрешни компенсирани промени по бюджетните сметки на самостоятелните разпоредители с бюджетни кредити - ВКС, ВАС, Прокуратура на РБългария, Национална следствена служба, Инспектората към ВСС, Националният институт на правосъдието и ВСС.

Представители на бюджетната комисия на ВСС са взели участие в обсъждането на бюджета на съдебната власт за 2009г. като част от законопроекта за държавния бюджет на Република България за 2009 г.

В изпълнение на решение на Министерския съвет № 142/06.03.2008 г. за бюджетната процедура за 2009 г. са изготвени указания до административните ръководители на органите на съдебната власт относно разработването на тригодишната бюджетна прогноза за периода 2009 - 2010г. Одобрени са и са внесени в Министерство на финансите разчети за средносрочна прогноза по основните параметри на бюджета на съдебната власт за 2009 – 2011г. и Доклад за приоритетите и разпределението на бюджетните ресурси за функциониране на съдебната система през периода 2009 - 2011г. по програми. Същите са изпратени и на Министъра на правосъдието за подпомагане изготвянето на проектобюджета на съдебната власт за 2009г.

Приет е внесения от министъра на правосъдието бюджет на съдебната власт за 2009г. с доклад и приложения към него, които са изпратени в Министерството на финансите, Министерския съвет и комисия “Бюджет и финанси” към Народното събрание за включване в проекта на Закон за държавния бюджет за 2009 г.

Утвърден е Стратегически план за дейността на дирекция “Вътрешен одит” за периода 2008г. – 2010г.

Приети са нови Вътрешни правила за реда и организацията на възлагане на обществени поръчки в администрацията на Висшия съдебен съвет.

Чрез Правната си комисия ВСС е изразявал становища и предложения по законопроекти със значим обществен интерес имащи отношение към дейността на съдебната система: Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс, Закон за изменение и допълнение на Закона за специалните разузнавателни средства, по проекта на Закон за изпълнение на наказанията, по Концепцията за нов Закон за нормативните актове, по проекта на Закон за амнистията и за освобождаване от

изтърпяване на наложени наказания, по проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за държавната финансова инспекция, по проект на Постановление на МС за изменение и допълнение на Тарифата за държавните такси, събирани от съдилищата по Гражданския процесуален кодекс, по проекта за Административно наказателен кодекс, по проекта на ЗИД на Закона за търговския регистър, по проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за екстрадицията и Европейската заповед за арест, по законопроекта за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс, по проекта на Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси.

Активно е участието на членове на ВСС в обсъждането и изработването на критерии за мониторинг по прилагането на Закона за съдебната власт и по изготвянето на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт.

ВСС работи активно по реализиране мерките и дейностите, заложи в Стратегията за борба с корупцията и Програмата за нейното изпълнение, по утвърждаване в ежедневието на магистрати, членове на ВСС и инспектори от Инспектората към ВСС на Правилата за етично поведение, прогласени с изготвения вече нов Единен етичен кодекс, сформирани и укрепване на етични комисии в регионалните структури на съдебната система, срочно и качествено решаване и произнасяне по жалбите и сигналите на гражданите и юридическите лица при нулева толерантност към нарушителите, нарастване на приноса и инициативността на съвета в различните форми на взаимодействие с държавни органи и неправителствени организации със задачи в борбата и превенция на корупцията.

На вниманието на ВСС непрестанно са стояли проблемите с информационните технологии /техника и програмни продукти/ в съдебната система.

Създаденият към ВСС Експертен съвет по информационните технологии изготви **обзор и икономически анализ** на 4-те внедрени в съдилищата програми за управление на съдебните дела въз основа на попълнени анкетни карти от тях. ВСС задължи административните ръководители на съдилищата, в които не е внедрена програма за управление на съдебните дела, в срок до 01.09.2008г. да предприемат действия по внедряване на такава, което в края на годината вече е факт. Назначени бяха системни администратори, осигурено беше финансирането на сървърни помещения в отделни съдилища. В края на 2008г. **във всички съдилища в страната има внедрена програма за управление на съдебните дела.** Със свое решение ВСС задължи административните ръководители на съдилищата, които нямат Интернет-страница, в срок до 01.09.2008г. да изпълнят решението на ВСС по Протокол №28/12.09.2007г. за регистриране на такава и да организират изпълнението на задълженията

на съдилищата по чл.64 от ЗСВ, за публикуване на актовете, което в края на годината вече е **факт-всички съдилища имат регистрирани Интернет страници** и публикуват решенията си в тях, с което този състав на ВСС реализира принципа за публичност и достъпност, в изпълнение и на разпоредбата на чл.64 от ЗСВ. Направеното предложение за изменение на ЗСВ в този текст – относно **незабавното публикуване на актовете на съда**, което с изменението на ЗСВ вече е прието.

През 2008 г. ВСС е разглеждал всички постъпили искания от административните ръководители за съгласуване на щатни бройки за съдебна администрация. При разглеждане предложенията за отпускане на нови щатни бройки за съдебни служители, комисията е използвала критерия на товареност на съответния орган и **съотношението на съдебни служители спрямо магистрати**. Този принцип е следван принципно и спазван, поради което и голяма част от исканията за отпускане на нови щатни бройки за съдебни служители, не са уважени. Отпускани са бройки предимно за системни администратори/ при спазване указанията в принципното решение от 12.11.2008/ и за други служители, в случаите когато съотношението между съдебни служители и магистрати е под средния процент за съответното ниво. Указано беше на всички административни ръководители, при необходимост от нова длъжност да трансформират съществуваща свободна длъжност по щатното разписание, да възлагат функции на друг служител, да ползват принципа на съвместяването на дейности. В изпълнение на това решение административните ръководители уведомяват комисията за предприетите трансформации, които се отразяват в щатното им разписание. По този начин ВСС постига оптимално най-доброто разпределение на кадрите в съдебната администрация.

При осъществяване на правомощията си по приобщаване на българската съдебна система към достиженията на международната общност в областта на правосъдието след присъединяване на България към Европейския съюз, ВСС оказва активно сътрудничество по Партньорски проверки на ЕК за оценка на напредъка на Република България във връзка с присъединяването на България към ЕС, като вземаше участие в работните срещи с европейските експерти, в изготвянето на становища относно Плана за действие за изпълнение на препоръките на Европейската комисия, както и в обсъждането на докладите на експертите.

Висшият съдебен съвет е бенефициент по проект по преходния инструмент по програма ФАР, наречен **“Подобряване на публичното управление на съдебната власт и съдебната администрация”**. Общите цели на проекта са да подобри публичния мениджмънт и прозрачността на съдебната власт и съдебната администрация чрез укрепване на

управленския и административен капацитет на ВСС, за да отговорят на новите предизвикателства след присъединяването на България към ЕС.

През отчетния период Висшият съдебен съвет и Инспектората към него са провели активна дисциплинарна дейност. От сигналите, постъпващи в двете комисии на ВСС – по професионална етика и корупция и по Дисциплинарните производства, както и от тези постъпващи от Инспектората към ВСС, са били образувани и разгледани дисциплинарни преписки при спазване на процесуалните изисквания. Средната продължителност на дисциплинарните производства показва, че те приключват в разумни срокове, като не е допускано неспазване на сроковете за произнасяне определени в ЗСВ. През цялата 2007 г. са приключени общо тринадесет дисциплинарни производства, образувани по реда на чл. 316 от ЗСВ, а през 2008г. приключените дисциплинарни производства са двадесет и осем.

От сравнителния анализ на дисциплинарната практика на ВСС с предходни периоди се отбелязва **значително увеличение на дисциплинарните производства, образувани за накърняване престижа на съдебната власт и нарушаване правилата на професионалната етика.** В тази връзка ВСС прие Проект за изработване на Кодекс за етично поведение на българските магистрати, който в края на годината беше изготвен и ще бъде приет след влизане в сила на изменението на ЗСВ. Значителна част от дисциплинарните дела, образувани за драстични забавяния на съдебните производства са следствие от проверките и по предложение на Инспектората към ВСС. Участието на съдебни инспектори в заседанията на Комисията по дисциплинарни производства към ВСС допринася за изясняване на всеки конкретен случай на допуснато нарушение по движението на делата и за установяване на причините за това.

ВСС е предприел мерки за предотвратяване на причините за недопускане на дисциплинарни нарушения в органите на съдебната власт в който смисъл е и неговата постоянна дисциплинарна практика, чрез повишаване възискателността на ВСС при назначаването и кадровото развитие на магистратите, с цел предотвратяване извършването на дисциплинарни нарушения с оглед престижа на съдебната власт.

През 2008г. медийната политика на ВСС се промени в посока от инцидентни интервюта */ в сравнение с 2007г. когато този състав на съвета е встъпил в последните три месеца /*, към изяви, които са били тематично обусловени, с цел обществото да разбере неговата принципна позиция по проблемите на съдебната система. Чрез активното участие на членове на ВСС във всички електронни и печатни медии беше акцентирано на важни решения на ВСС и на трайни тенденции при реализирането на политика в дейността на съвета, на Инспектората към ВСС и на административните ръководители в съдебната система като изключителната възискателност спрямо професионалната дейност и

моралното поведение на магистратите. Доказателство за това са в пъти увеличените дисциплинарни наказания, изработването на единен етичен кодекс, приемането на етичен кодекс за съдебните служители. През втората година от работата на постоянно действащия ВСС чрез редовни интервюта и участия в предавания бяха положени усилия да се разясни ролята и най-вече – поемането на отговорността за съдебната реформа в България. През този период от време членове на ВСС дадоха интервюта и за водещи европейски медии, което спомага за по-добрата и пряка информираност на нашите партньори от Европейския съюз. Членове на съвета взеха участие в различни форуми като свързаната с междинния доклад на Европейската комисия относно напредъка на България по механизма за проверка и сътрудничество **публична дискусия** на тема “Корупция и институционална ефективност”/ февруари 2008г./, **кръгла маса**, организирана от ВСС за обсъждане предложения за усъвършенстване на правилата за професионална етика на магистратите/март.2008г./, ”Междуинституционално сътрудничество в разследване на корупционни престъпления”/май 2008г./ и др.

Акцент през годината беше и реализирането на по-тясна връзка и уеднаквяване критериите за работа в областта на публичната комуникация с пресслужбите в страната. Благодарение на доброто взаимодействие беше осигурено информационно покритие по време на изнесените заседания на ВСС в Апелативните райони. Журналистите от регионалните медии имаха възможност за срещи с членове на ВСС, което допринесе за точното и вярно отразяване на работата на ВСС.

Пълната прозрачност в работата на ВСС е един от принципите, който се наложи успешно в годините, практика която този състав на ВСС трайно утвърди. Чрез снимки и прессъобщения редовно се подава информация за дейността на съвета. Наличието на уеб-страници на органите на съдебната власт до голяма степен улесняват работата на пресаташетата, защото се осигурява непрекъснатата официална информация за обществото чрез Интернет, без посредничеството на медиите. Като приемаме, че електронно поднесената информация не може да изझे функциите и значението на личния контакт с медиите, смятаме че и в бъдещата работа разясняване и допълване на информацията по дадена тема от членове на ВСС ще продължи.



## 2. Постоянни комисии към ВСС – състав, структура, дейност

И през 2008г. постоянните комисии на ВСС са осъществявали своята дейност въз основа на Закона за съдебната власт /ЗСВ/, Правилника за организация на дейността на Висшия съдебен съвет и неговата администрация /ПОДВССНА/– публикуван в Д.в.бр.94/16.XI.07г., както и на Вътрешните правила за работа на всяка комисия, одобрени с нейно решение от м.11.2007 година.

Комисията по предложенията и атестирането е провела 50 заседания през отчетната 2008 година, на които са разгледани постъпилите предложения съобразно правомощията ѝ по чл. 38 от ЗСВ.

Били са приети решения по кадрови и други въпроси, свързани с кадровата дейност на ВСС, както следва:

- предложения за назначаване на административни ръководители и техни заместници – **58 бр.;**

- предложения за назначаване и преместване на съдии, прокурори и следователи – **общо 30 бр.**, в т.ч. 27 бр. от съдилищата, 2 бр. от прокуратурата и 1 бр. от следствената служба;

- предложения за атестиране с оглед повишаване на място в ранг на съдии, прокурори и следователи – **354 бр.;**

- предложения за атестиране, с оглед придобиване статут на несменяемост – **130 бр.;**

- предложения или молби за освобождаване от длъжност, поради навършване на 65 годишна възраст или оставка – **68 бр.;**

- предложения за поощряване за проявени висок професионализъм, образцово изпълнение на служебните задължения и високи нравствени качества – **29 бр.;**

- разгледа предложения за назначаване на младши съдии по чл. 243 ЗСВ – **65 бр.;**

- други – **общо 714 бр.**, в които се включват предложения за увеличаване, намаляване, трансформиране на щатни бройки в органи на съдебната власт, разкриване на щатни бройки за заместници на административни ръководители и магистрати, както и жалби от некласирани кандидати в проведените конкурси.

Висшият съдебен съвет с решение по протокол № 1 от 09.01.2008 г. обяви 273 броя свободни длъжности в органи на съдебната власт за съдии, прокурори и следователи за първоначално назначаване и за заемане след конкурс, проведен чрез атестиране. За тази цел Комисията по

предложенията и атестирането проведе атестиране на всеки кандидат, който отговаря на условията за заемане на обявените свободни длъжности общо на **1090 бр. кандидати, от които 600 бр. кандидати за съдии; 374 бр. кандидати за прокурори; 19 бр. за НСлС; 11 бр. за ОСлС; 20 бр. за ВОП и 66 бр. за административните съдилища.**

От обявените общо 273 бройки за свободни длъжности в органите на съдебна власт за първоначално назначаване са 53 бр., а за конкурс след атестиране - 220 бр.

**За отчетният период ВСС е назначил, преместил и повишил в длъжност общо 379 бр. магистрати,** в т.ч. младши съдии, младши прокурори и магистрати от конкурси, обявени в предходни години.

От посочените по-горе статистически данни е видно, че кадровата дейност на Висшия съдебен съвет се подготвя от Комисията по предложенията и атестирането, съобразно правомощията ѝ по чл. 38 от ЗСВ.

Против приетите от ВСС решения за назначаване, преместване и повишаване в длъжност на участниците в конкурсите са подадени 114 броя жалби до Върховния административен съд. От тях **съдът остави без уважение 94 бр.,** уважи 15 бр. на формално основание, а по 5 бр. предстои произнасяне.

Анализът на постановените от Върховния административен съд решения показва, че ВСС проведе конкурсите за назначаване, преместване и повишаване на съдии, прокурори и следователи при стриктно спазване на Закона за съдебната власт, Наредба № 1 от 19 декември 2007 г. относно реда и организацията по провеждане на конкурси за назначаване, повишаване в длъжност и преместване на съдия, прокурор и следовател и Методиката за атестиране. От друга страна, анализирайки резултатите от кадровата дейност на ВСС през отчетния период може да се направи извода, че текстовете в Закона за съдебната власт, уреждащи атестирането на всеки кандидат, който отговаря на условията за заемане на обявена свободна длъжност бяха сравнително добре работещи. Предвидените общи и специфични критерии за атестиране на административни ръководители и техни заместници, както и тези за атестиране на съдия, прокурор или следовател са обективни, а самата процедура по атестирането демократична, открита, ясна и прозрачна. Комисията счита, че възприетата в Методиката за атестиране точкова система е определяла словесния израз на степените на комплексната оценка от атестирането, посочени в чл. 202 от ЗСВ и е спомагала за сравнително обективно оценяване на атестираните. От друга страна процесът на атестиране е формален и дълъг, тъй като същият е свързан с няколко етапа, съгласно разпоредбата на чл.204 и следващите от ЗСВ.

Анализирайки организацията по осъществяване правомощията на ВСС по проведените конкурси през отчетния период, както и резултатите от тяхното обжалване, може да се направи обоснован извод, че предвидените в чл. 176, ал. 2 и ал. 3 от ЗСВ **срокове** за задължително провеждане на конкурсите за назначаване на младши съдии, младши прокурори и младши следователи и за първоначално назначаване са **нецелесъобразни**. Практиката показва, че технически е възможно конкурсите да се провеждат не повече от един път годишно, което е и по-рационално за системата с оглед изводите за натовареност и оптимизация на кадрите, които могат да се направят след като се запълнят местата в резултат на проведените конкурси. С оглед на това в предишния си доклад ВСС предложи изменения в тези текстове.

Комисия "Бюджет и финанси през 2008г. е провела 52 заседания.

Във връзка със създаването на нов орган - Инспектората към ВСС Комисията е взела решение за осигуряване на финансирането му, до утвърждаване на бюджетните сметки на отделните органи на съдебната власт за 2008 г. със средства от субсидията по бюджета на съдебната власт за 2008 г., като разходите са отчитани по бюджетната сметка на ВСС, след което са възстановени от бюджета на Инспектората.

По поставени въпроси от компетентност на Комисията са били изразявани становища по предложения на административни ръководители за увеличаване на щатната численост на органи на съдебната власт; запитвания на административни ръководители и жалби от магистрати във връзка с определянето и изплащането на обезщетения по ЗСВ и КТ; предложения за безвъзмездно предоставяне на материални активи на и от органи на съдебната власт ; становища по предложения за бракуване и ликвидиране на материални и нематериални активи – автомобили, ксерокси, телефонни централи, програмни продукти, климатици и др.; предложения за смяна в банковото обслужване на отделни съдилища, предложения за отпускане на финансова помощ за лечение и други нужди на магистрати и съдебни служители от централизирания фонд СБКО за 2008 г.

Във връзка с осигуряване на материалните условия е определен праг на същественост за първоначална оценка на дълготрайните материални активи в органите на съдебната власт. Определени са лимити на сумите за оборудване и обзавеждане на помещения по ЗЗКИ. С конкретни решения за всеки отделен случай по предложения на административни ръководители са разпределени 12 838 324 лв. за капиталови разходи в органите на съдебната власт. За текущи ремонти са осигурени средства в размер на 4 377 327, в т.ч. за аварийни такива в размер на 582 070 лв.

Осигурени са средства за закупуване на програмен продукт за съдебно изпълнителните служби и САС „Съдебно деловодство”.

Одобрен е разход за изграждане на регистратура за класифицирана информация във ВСС.

Приети са нови Вътрешни правила за реда и организацията за възлагане на обществени поръчки в администрацията на Висшия съдебен съвет.

Представляващият ВСС е упълномощаван за откриване и провеждане на процедури:

по ЗОП за: обществена поръчка чрез открита процедура с предмет “Изработване, отпечатване и доставяне на формуляри и други деловодни документи за органите на съдебната власт”, с предмет “Доставка на служебни автомобили за нуждите на ВСС”, избор на изпълнител за изработване и доставка на прокурорски и съдийски тоги, както и да сключи договор с избрания изпълнител, считано от 01.01.2009 г., с предмет “Застраховка живота и трудоспособността чрез групова полица на застраховка злополука на действащи и предстоящи за назначаване съдии, следователи и прокурори, младши съдии, младши прокурори и младши следователи, държавни съдебни изпълнители, съдии по вписванията и съдебни служители, членове на ВСС, служители на Националния институт на правосъдието и инспектори, експерти и служители в Инспектората към ВСС”

по НВМОП: за обзавеждане на помещения на ремонтирания етаж на инспекторите в сградата на Инспектората към Висшия съдебен съвет на ул. “Вашингтон” № 17, на основание чл. 2, ал. 1, т. 2 от Наредбата за възлагане на малки обществени поръчки; малка обществена поръчка с предмет “Доставка на гориво и гориво-смазочни материали за нуждите на автомобилите на ВСС” с “ПЕТРОЛ” АД, малка обществена поръчка при условията на чл. 2, ал. 1, т. 2 от Наредбата за възлагане на малки обществени поръчки за доставка на офис принадлежности (канцеларски материали) за нуждите на ВСС и неговата администрация., избор на изпълнител за изработване и доставка на работни материали за 2009 г. за нуждите на Висшия съдебен съвет, избор на изпълнител за пълно сервизно обслужване на четири броя многофункционални машини “Херох”, модели DC 425, C 55, WC Pro 265 и WC 4595 по реда на чл. 2, ал. 1, т. 2 от Наредбата за възлагане на малки обществени поръчки, искания за възстановяване на гаранции по договори на ВСС;

Въз основа на предложения на Комисията ВСС е взел решения за определяне на индивидуални основни месечни заплати на магистрати в размер, по-нисък от максималния, определен с решение на ВСС, при промяна в Таблица № 1 на ВСС за определяне на размерите на основните месечни заплати на съдиите, прокурорите и следователите. Съгласувани са предложения на Министъра на правосъдието за определяне на

допълнителни възнаграждения на съдии по вписванията и на държавни съдебни изпълнители на основание чл. 273, ал. 1, чл. 276, чл. 289, ал. 1, и чл. 291 от ЗСВ. Изразени са становища по предложения на административни ръководители за определяне на допълнителни възнаграждения на магистрати при условията на вътрешно съвместителство. Внасяни са предложения за поощряване на магистрати на основание чл. 303 от ЗСВ. Определяно е възнаграждението на членовете на конкурсните комисии за провеждане на конкурси за назначаване на магистрати.

Комисията ежесечно е внасяла във ВСС информации за изпълнението на бюджета на съдебната власт. Утвърдени са корекции по бюджетните сметки на органите на съдебната власт за 2007 г. и по бюджета на съдебната власт за 2007 г. и е внесен за утвърждаване от Министъра на финансите актуализирания бюджет на съдебната власт за 2007 г.

Определени са показатели и условия за изпълнението на бюджета на съдебната власт за 2008 година във връзка с ПМС № 15/01.02.2008 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2008 г.

След решения на общите събрания на органите на съдебната власт по предложение на Комисията ВСС е създаден централизиран фонд СБКО за 2008 г. с предназначение отпускане на финансова помощ на магистрати и съдебни служители. Изготвени и одобрени са правила за формиране и използване на средствата по централизирания фонд СБКО, които са изпратени на органите на съдебната власт за одобряване от общите им събрания. Утвърдени са нови Указания за изплащане на суми за облекло в органите на съдебната власт

Изменени и допълнени са с решение на Комисията Правилата за бракуване на движими вещи в органите на съдебната власт

Утвърдени са бюджетните сметки на органите на съдебната власт за 2008 г., включително разпределен бюджет на съдебната власт за 2008 г. по елементи на Единната бюджетна класификация, които са внесени в Министерски съвет, Сметната палата и Министерство на финансите, с приложена обосновка за промените в размера на някои показатели, в сравнение с одобрения размер по тези показатели с чл. 2 от Закона за държавния бюджет за 2008 г., произтичащи от фактическия размер на осигурителните вноски, обезщетенията по Кодекса на труда, Закона за съдебната власт и други нормативни актове.

Утвърдени са бюджетните сметки на учебните и почивните бази при ВКС, ВАС, Прокуратура на РБългария и НСлС. Отпуснати са допълнителни средства по бюджета на Прокуратурата на Република България за 2008 г. за изплащане на дължими обезщетения по Закона за отговорността на държавата и общините за вреди. Отпуснати са целеви средства на Национална следствена служба за закупуване на хардуер и софтуер за ЕИСПП в размер на 175 170 лв. за сметка на преходния остатък по бюджета на съдебната власт. С отделни решения са утвърждавани вътрешни компенсирани промени по бюджетните сметки на самостоятелните разпоредители с бюджетни кредити - ВКС, ВАС, Прокуратура на РБългария, Национална следствена служба, Инспектората към ВСС, Националният институт на правосъдието и ВСС.

Представители на ВСС са взели участие в обсъждането на бюджета на съдебната власт за 2009 г. като част от законопроекта за държавния бюджет на Република България за 2009 г.

В изпълнение на решение на Министерския съвет № 142/06.03.2008 г. за бюджетната процедура за 2009 г. са изготвени

указания до административните ръководители на органите на съдебната власт относно разработването на тригодишната бюджетна прогноза за периода 2009 – 2011 г. Одобрени са и са внесени в Министерство на финансите разчети за средносрочна прогноза по основните параметри на бюджета на съдебната власт за 2009 – 2011г. и Доклад за приоритетите и разпределението на бюджетните ресурси за функциониране на съдебната система през периода 2009 – 2011г. по програми. Същите са изпратени и на Министъра на правосъдието за подпомагане изготвянето на проектобюджета на съдебната власт за 2009г.

Приет е внесения от министъра на правосъдието бюджет на съдебната власт за 2009г. с доклад и приложения към него, които са изпратени в Министерството на финансите, Министерския съвет и комисия “Бюджет и финанси” към Народното събрание за включване в проекта на Закон за държавния бюджет за 2009 г.

Утвърден е Стратегически план за дейността на дирекция “Вътрешен одит” за периода 2008г. – 2010 г.

Утвърден е годишния план за дейността на дирекция “Вътрешен одит” във Висшия съдебен съвет за 2008 година, съгласно приложения проект. Одобрени са план за професионално обучение на вътрешните одитори в дирекция “Вътрешен одит” във ВСС и програма за осигуряване и подобряване на качеството на одитната дейност на дирекция “Вътрешен одит” във ВСС. Приет е доклад за финансовото управление и контрол и вътрешния одит във Висшия съдебен съвет за 2007 г., който да бъде изпратен на Народното събрание и Сметната палата. Приети са Вътрешни правила за провеждане на конкурси за назначаване, атестиране и повишаване в ранг на вътрешните одитори в дирекция „Вътрешен одит” във ВСС. Разгледани са одитни доклади за извършени одитни ангажименти в органи на съдебната власт и са одобрявани изготвените от административните ръководители планове за изпълнение на дадените препоръки. Определени са лицата, които да отговарят за изготвянето на годишния доклад за състоянието на СФУК и за изготвянето на годишния доклад за дейността по вътрешен одит във Висшия съдебен съвет, с право на достъп до специализираната част на Информационната система за финансово управление и контрол, поддържана от дирекция “Вътрешен контрол” в Министерство на финансите.

По Доклада на Сметната палата за резултатите от извършен финансов одит на бюджета на съдебната власт и ВСС за периода 01.01.2007 г. до 30.09.2007 г. е изготвено писмо – отговор относно предприетите мерки за изпълнение на препоръките.

Разгледан е Доклад на Световната банка относно ресурсите за функционирането и отчетността на съдебната система и председателят на бюджетната комисия на ВСС е взел активно участие в публичното му огласяване.

Комисията по правни въпроси е провела 52 заседания и е дала становища и предложения по законопроекти със значим обществен интерес, както следва: Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс, Закон за изменение и допълнение на Закона за специалните разузнавателни средства, по проекта на Закон за изпълнение на

наказанията, по Концепцията за нов Закон за нормативните актове, по проекта на Закон за амнистията и за освобождаване от изтърпяване на наложени наказания, по проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за държавната финансова инспекция, по проект на Постановление на МС за изменение и допълнение на Тарифата за държавните такси, събирани от съдилищата по Гражданския процесуален кодекс, по проекта за Административно наказателен кодекс, по проекта на ЗИД на Закона за търговския регистър, по проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за екстрадицията и Европейската заповед за арест, по законопроекта за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс, по проекта на Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси.

Освен това членове на Комисията по правни въпроси са взели активно участие в обсъждането и изработването на критерии за мониторинг по прилагането на Закона за съдебната власт и по изготвянето на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт.

През отчетният период Комисията многократно е вземала становища по жалби и питання относно прилагането на Наредба №1/16.01.2008 г. за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица и Правилника за администрацията в районните, окръжните, административните, военните и апелативните съдилища. Обсъждала е и предложенията за изменение и допълнение на Правилника за организация на дейността на Висшия съдебен съвет и неговата администрация, обсъди, разработи и предложи на Висшия съдебен съвет да приеме обхват и структура на обобщения годишен доклад за дейността на Висшия съдебен съвет, както и проект на обхвата и структурата на докладите на Главния прокурор за прилагането на закона и дейността на прокуратурата и разследващите органи; на ВКС и ВАС; на районните, окръжни и апелативни съдилища и на административните съдилища.

Комисията по правни въпроси определи представители за участие в работната група по мониторинг на Административно процесуалния кодекс, в постоянната междуведомствена експертна работна група към Консултативния съвет по наказателно-правна политика на Министерство на правосъдието, както и представител в работната група за изготвяне на критерии и мониторинг по прилагането на новия Граждански процесуален кодекс и други с по-малко значим интерес.

В рамките на своите правомощия, през отчетния период, комисията е разгледала и обсъдила искане от Главния прокурор на Република България за установяване противоконституционност на § 92, ал.2 от ПЗР на ЗИД на Закона за горите, както и искане от президента на Република България за установяване противоконституционност на § 1 от ЗИД на Гражданския процесуален кодекс.

При осъществяване на правомощията си, Комисията по правни въпроси е имала за цел да подпомага дейността на Висшия съдебен съвет в усилията му за осигуряване на адекватна и гъвкава съдебна система, за

бързо и качествено правораздаване, както и да съдейства в работата по приобщаването на Република България към ЕС посредством хармонизация на българското законодателство.

#### Комисия “Борба с корупцията и професионална етика”

И през 2008 година съществената и основна дейност на Комисията бе разглеждането и решаването на жалби и сигнали от граждани и юридически лица, получени по пощата, по електронен път или получени по създадения от ВСС ред за пуснати в органите на съдебната власт сигнали в т.н. “антикорупционни кутии”.

Така създадената организация доведе до засилване доверието на гражданите в институцията ВСС. Рязко увеличени брой на образуваните и решени преписки от Комисията през 2008 г. косвено подкрепя подобен извод. Очакванията, че броят на преписките, образувани пред Комисията ще намалее, след като гражданите започнаха да подават жалбите и сигналите си направо в Инспектората към ВСС, не се оправдаха. През 2008 г. пред Комисията са постъпили общо 1934 броя жалби, молби и сигнали срещу 1385 броя за 2007 г. От тях 15 броя са постъпили чрез електронната страница на Комисията за превенция и предотвратяване на корупцията при Министерския съвет, 42 броя чрез антикорупционните кутии и останалите – по пощата. В проведени през годината 41 заседания Комисията е разглеждала и решила 1880 броя от постъпилите жалби и сигнали. 571 броя от решените жалби и сигнали са изпратени на административни ръководители на органи на съдебната власт за проверка и отговор, а 139 броя са насочени по компетентност към Инспектората към ВСС.

След като бе насъбран опит и с цел повишаване ефективността в този сегмент от дейността на Комисията се въведен диференциран подход, чрез подреждане на жалбите и сигналите по следните групи: Общи сигнали - обхващаща сигналите, съдържащи оплаквания за неправилно или незаконосъобразно решаване на техните случаи от съответните съдилища или прокуратури. Тези преписки са решавани чрез насочване на подалите сигнала да търсят защита на правата си по реда на инстанционния контрол, *тъй като ВСС не е компетентен да се произнася по правилността и законосъобразността на актовете на магистратите.* Сигнали и жалби, съдържащи конкретни данни за корупционни прояви или корупционни практики. Тези сигнали са били взети на “специален отчет” до окончателното приключване на работата по тях, независимо дали са изпратени по компетентност или е възложена проверка. Следващата група са сигналите, съдържащи данни за нарушения на етичните правила от съдии, прокурори и следователи. Липсата на сформирани етични комисии по места е затруднявала съществено извършването в тази връзка на компетентни проверки. Все пак в рамките на възможностите си Комисията е извършвала лично редица проверки, изслушвайки страните по конкретни сигнали и разбира се събирайки всички други възможни



доказателства. Сигналите, съдържащи данни за противоречива съдебна практика са подреждани в следващата четвърта група. Съпроводени с кратко становище на комисията те са препращани по компетентност съответно на председателите на Върховния касационен и Върховния административен съд. Последната обособена група са сигналите, съдържащи оплаквания по образуването, движението и спазването на сроковете по преписки и дела. Прилаган е диференциран подход, както по сложните и тежки случаи, както и тези сочещи на системност, са насочвани за проверка от Инспектората към ВСС, а по елементарните – към съответните административни ръководители.

За тази група преписки в практиката на Комисията е утвърден принципа - да не се приключва преписката, докато не се получи резултат от проверката и се изясни доколко претенциите на подалия сигнала са удовлетворени, когато те са основателни.

Стриктното следене за спазването на срока, в който следва да се извършват разпоредените проверки е показал своя дисциплиниращ ефект през втората половина на 2008 г., когато случаите на просрочени проверки са сведени до минимум.

Комисията е наложила нов подход в работата си по сигналите за корупция или нарушаване на етичните правила, чрез практиката за проверка на място или лично изслушване на лицата, подали сигнала, съответно ответници по сигналите. Макар и непредвидена в закона в комисията е приета формата на “обръщане на внимание” на магистрата, в случай на допуснато от него леко нарушение на правилата на съдебната етика. За по тежките случаи, довели до накърняване престижа на съдебната власт, в интерес на работата ще бъде ако законодателят даде компетентност на Комисията със свое решение да може да сезира административните ръководители и ВСС за образуване на дисциплинарни производства и търсене на отговорност от виновните лица. В този смисъл е направено и предложение по подготвения проект за Закон за изменение и допълнение на ЗСВ.

Като стил в работата на Комисията е утвърдено незабавното образуване и разглеждане на преписки по реда на самосезирането за всички случаи на съобщения в средствата за масово осведомяване за случаи на прояви и действия на магистрати, нарушаващи етичните правила. Някои от тези случаи са приключени с предложения от 5-ма членове на ВСС за образуване на дисциплинарни производства.

Друго съществено направление, в което Комисията е развила през отчетния период редица инициативи е превенцията и противодействие на корупцията в органите на съдебната власт.

Отчитайки, че най-мощното средство за превенция на корупцията в съдебната власт е въвеждането и утвърждаването в практиката на магистратите на Правилата за етично поведение, още в началото на

годината Комисията е насочила вниманието си в тази посока. Направеният задълбочен анализ е показал, че липсва връзка между етичните правила предвидени в етичните кодекси на съдии, прокурори и следователи и това е създало сериозни затруднения в практиката по прилагането им и при необходимост и санкционирането им. След допитване до всички магистрати в страната, проведената Кръгла маса и запознаване с европейския опит, по предложение на Комисията ВСС е възприел идеята за изработване на **Единен етичен кодекс**. Създадената за целта работна група се справи в срок със задачата и през месец октомври проекта беше готов. По-късно той се обсъди от всички съдии, прокурори и следователи на техни общи събрания, а също и на изнесени заседания на ВСС по апелативни райони в страната.

Следващият важен документ, който е стоял на вниманието на Комисията през отчетната 2008 година е **Стратегията за борба с корупцията и програмата за нейното изпълнение**, утвърдени с решение на ВСС от 2004 Г. Целта на Стратегията е да предложи система от мерки за по-ефективно противодействие на корупцията в съдебната система, като част от процеса на цялостната съдебна реформа. Констатиран е, че независимо от добре заложените в нея мерки, Стратегията се нуждае от актуализация с цел съобразяване новите реалности и дадености, настъпили след последната поправка на Конституцията и приемането на новия Закон за съдебната власт: създаването на постоянно действащ ВСС и Инспекторат към него, новият държавен орган за оперативно разузнаване – ДАНС, специализираните структурни звена в прокуратурата и преди всичко - повикът на деня - конкретни и реални резултати в борбата с корупцията. Актуализираната от Комисията Стратегия за борба с корупцията бе приета от ВСС на заседание на 10.12.2008 г.

В началото на 2008 г. Комисията е актуализирала и правилата относно постъпването и разглеждането на сигналите от антикорупционните кутии. Независимо от отпадането на някои формалности и въведени облекчения, съществен прелом в ползването от гражданите на този дискретен способ за сезиране на компетентните органи относно данни за корупционно поведение на магистрати не е констатирано.

Друга стъпка в тази насока, с цел улесняване на подаващите сигнали е и публикувания в интернет страницата на ВСС примерен образец на сигнал за данни за корупция или корупционни практики сред магистрати.

Следващото важно направление в дейността на Комисията е координацията и взаимодействието с останалите специализирани държавни и структури на гражданското общество, с насока на дейност – противодействие на корупцията.

През 2008 г. към Комисията за борба с корупцията и професионална етика се създаде Граждански експертен съвет, включващ представители на неправителствени организации, наблюдаващи работата в съдебната система. С протокол от 17.11.2008 г. са одобрени и съответни правила за взаимодействие между Съвета и Комисията. Началото на това взаимодействие е обнадеждаващо, тъй като Гражданският експертен съвет се включи активно и направи много ценни препоръки както по проекта за Етичен кодекс, така и при актуализирането на Стратегията за борба с корупцията.

Много активно, чрез свои представители Комисията е участвала през годината в работата на Съвета за координация на борбата с корупцията в Република България. В този съвет участват още представители на Комисията за борба с корупцията към Народното събрание; на Комисията по превенция и противодействие на корупцията при Министерския съвет; на Прокуратурата; на МВР; на ДАНС; Главния инспектор на Инспектората към ВСС. В заседанията на Съвета се обсъждат конкретни, особено значими случаи на корупция; извършва се обмен на информация, разкриват се предпоставки, правят се предложения за законодателни промени.

През 2008 година е приключен успешно проекта “Укрепване на капацитета на Комисията за координация на работата за противодействие на корупцията в публичната администрация и правосъдието. Представители на Комисията са взели участие във всички мероприятия по този проект, включително и в проведеното антикорупционно обучение на около 100 магистрати.

Самостоятелно и във взаимодействие с останалите постоянни комисии на ВСС, КБКПЕ ползотворно е участвала в изпълнението на мерките по приетия от Министерския съвет План за действие по показателите за напредък в областта на съдебната реформа, борбата с корупцията и организираната престъпност;

Все в тази връзка следва да се отбележи проведената на 26.06.2008 г. в Съдебната палата Кръгла маса на тема “Обсъждане на дела на ВКП и ВКС за случаи на корупционни практики във високите етажи на властта”. Във форума са взели участие наказателни съдии, прокурори, следователи, представители на неправителствени организации. Същественият извод, който е направен е за недостатъчния брой влезли в сила присъди по такива дела.

Важна за бъдещата работа на Комисията е проведената среща на ВСС с вътрешния министър Михаил Миков, на която се постигна договореност разработките на оперативните служби, когато са приключили без реализация /не са събрани данни за извършени престъпления/, но съдържат данни за нарушения на професионалната етика, да се изпращат по компетентност на комисията за борба с корупцията и професионална етика.

Членовете на КБКПЕ са взели участие в регионалната конференция, организирана под патронажа на Президента на Р България по “Антикорупционни политики в Югоизточна Европа”, както и в редица други мероприятия за борба и превенция на корупцията, организирани от правителствени и неправителствени организации.

През 2009 г. основните направления, в които Комисията ще продължи да работи активно по реализиране мерките и дейностите, заложи в Стратегията за борба с корупцията и Програмата за нейното

изпълнение, по утвърждаване в ежедневието на магистрати, членове на ВСС и инспектори от Инспектората към ВСС на Правилата за етично поведение, прогласени с новия Единен етичен кодекс, сформирани и укрепване на местните етични комисии, срочно и качествено решаване и произнасяне по жалбите и сигналите на гражданите и юридическите лица при нулева толерантност към нарушителите, нарастване на приноса и инициативността на Комисията в различните форми на взаимодействие с държавни органи и неправителствени организации със задачи в борбата и превенцията на корупцията.

**Комисия “Професионална квалификация, информационни технологии и статистика”** през изминалата 2008г. е провела 55 заседания. Нейни представители са участвали в публични форуми – конференции и работни срещи, свързани с дейността ѝ.

По квалификацията : По предложение на Комисията, ВСС на основание чл.261, ал.1 от ЗСВ определи за задължителен квалификационния курс за обучение на съдии и прокурори след повишаването им в длъжност от районно в окръжно ниво, който да се организира и провежда от Националния институт на правосъдието, след одобрен от Висшия съдебен съвет план на обучение.

Утвърди и изпрати до всички административни ръководители от структурите на съдебната система анкетна карта в електронна форма “Професионално обучение на магистрати”, като задължи административните ръководители да отразяват проведените обучения в кадровите досиета на магистратите. В АВСС се събират анкетните карти, които се съхраняват в личните кадрови досиета.

Проведе се среща с г-жа Мария Дивизиева, зам. министър на МДААР, във връзка с Оперативна програма “Административен капацитет” /ОПАК/.

Преди шестмесечния отчетен период/чл.30 ал.1 т.16 от ЗСВ/през м. V.2008г. организира и проведе семинар по обучение на служители в съдилищата, изготвящи статистическите отчети. Организира участието на системните администратори от цялата страна в семинар за информационна сигурност.

По предложение на Комисията, ВСС взе принципно решение, че магистрати могат да участват в Европейски проекти и програми като лектори и експерти, което предложение е направено и с оглед промени в ЗСВ, които към днешна дата са факт.

Във връзка с възникналите проблеми с внедрената във всички районни съдилища по ЛОТ 4 на Програма ФАР BG-0203.01 Автоматизирана информационна система „Бюра съдимост” Комисията взе спешни мерки като предложи и ВСС взе решение, с което указа на административните ръководители на районните съдилища спешно да сключат договори за следгаранционното ѝ поддържане с „Индекс – България”, разработчик на системата до края на 2008г.

На няколко свои заседания обсъди съвместно с „Индекс – България” направените предложенията от работната група сформирани със заповед на Министъра на правосъдието в състав - експерти на МП, ВСС и съдилищата, с цел оценяване работоспособността на системата. По предложение на Комисията ВСС откри и проведе процедура чрез договаряне без обявление по реда на чл. 90, ал. 1, т. 3 от Закона за обществените поръчки с предмет: "Осигуряване на разширено следгаранционно системно обслужване на

Автоматичната информационна система "Бюра съдимост" в районните съдилища и Централното бюро "Съдимост" за периода 01.01.2009г. - 31.12.2011г. и сключи договор с избрания изпълнител.

Съвместно с комисия "Международно правно сътрудничество" е изготвен актуален График за неотложните мерки и действия на правителството и органите на съдебната власт, допълващи Плана за действие по показателите за напредък в областта на съдебната реформа, борбата с корупцията и организираната престъпност за периода август-декември 2008 г.

Комисията изготви Механизъм (Правила) за постоянен контрол и отчетност на движението на делата с особен обществен интерес и изготви Указания до административните ръководители на съдилищата относно организацията на работата по дела от особен обществен интерес по приетия План-график на неотложните мерки и действия на правителството и органите на съдебната власт, допълващи Плана за действие по показателите за напредък в областта на съдебната реформа, борбата с корупцията и организираната престъпност за периода август – декември 2008 година.

Във връзка с насрочените регионални заседания на ВСС на 17.10.2008 г., на 07.11.2008 г. и 14.11.2008 г. по апелативни райони – в Пловдив, Варна и София, предложи на ВСС да обсъди проблемите, свързани с разглеждането на тези дела и приемането на мерки за тяхното преодоляване и да създаде работна група, която да обобщава резултатите от проведените регионални съвещания и обобщени анализи от административните ръководители.

Обобщава предложенията на Апелативните, Административните, Окръжните, Районните и Военни съдилища за индексирание на върнатите обжалвани, протестирани наказателни и административни дела, с цел създаване на единни индекси.

Във връзка със задълженията на ВСС, произтичащи от разпоредбата на чл.30 ал.1 т.16 и раздел III на глава XII от ЗСВ, на вниманието на Комисията непрестанно са стояли проблемите с информационните технологии /техника и програмни продукти/ в съдебната система.

Осигуряване на съдебната система с компютърна техника и програмни продукти:

През месец февруари 2008г. е изготвена справка за компютърното и програмното състояние на съдебната система, въз основа на която бе направено разпределение на 300 бр. компютърни конфигурации от Министерство на държавната администрация и административната реформа. Редовно на заседанията си Комисия „КПКИТС“ е разглеждала постъпилите искания от органите на съдебната власт за компютърна техника и е давала своите становища по целесъобразността на комисия „Бюджет и финанси“. Разпредени бяха на всички съдилища, прокуратури и следствени служби лицензи за антивирусна програма Panda и операционна система Windows Server, дарени на съдебната система от

Министерство на държавната администрация и административната реформа.

Внедрени бяха във всички съдилища възложения и разработен от „ИО“ АД програмен продукт за изготвяне и разпечатване на образците на всички книжа, свързани с връчването по реда на ГПК, както и образците по чл.425, ал.1 от същия, за нуждите на районните, окръжните, административните и апелативните съдилища, във формат съгласно изискванията на ГПК, в сила от 01.03.2008г.

Комисията направи предложение за използване на документи в електронен вид в заседанията на ВСС. За целта в заседателната зала на ВСС бяха инсталирани 27 броя преносими компютри, работещи в мрежа на които е инсталирана програмата за заседанията на съвета.

Във връзка с поискана информация от Министерство на правосъдието за необходимите финансови средства за развитието на информационните системи в съдебната власт за 2009г. е изготвена справка. Посочени като необходими средства са: 6 687 600 лв.

### По програмите за управление на съдебните дела

По решение на Комисията Експертният съвет, създаден от нея изготви **обзор и икономически анализ** на 4-те внедрени в съдилищата програми за управление на съдебните дела въз основа на попълнени анкетни карти от тях. Икономическият анализ бе предоставен на комисия "Бюджет и финанси", с предложение за предоставяне на необходимите средства за внедряването и поддържането на програмните продукти в съдилищата.

По предложение на Комисията, ВСС задължи административните ръководители на съдилищата, в които не е внедрена програма за управление на съдебните дела, в срок до 01.09.2008г. да предприемат действия по внедряване на такава.

За изпълнение на решението на ВСС Комисията взе редица мерки, като предложение за назначаване на системни администратори, осигуряване на съвременно помещение на Апелативен съд – София и др.

В края на 2008г. **във всички съдилища в страната има внедрена програма за управление на съдебните дела.** Използват се 4 програми: АСУД – разработена от Латона; EMSG – разработена от ЕТ „Паралел, Декстро груп“ ООД; САС „Съдебно деловодство“ – разработена от „Информационно обслужване“ АД; СУСД – разработена от „Сименс“ ЕООД.

Комисията задължи административните ръководители на съдилищата, които нямат Интернет-страница, в срок до 01.09.2008г. да изпълнят решението на ВСС по Протокол №28/12.09.2007г. за регистриране на такава и да организират изпълнението на задълженията на съдилищата по чл.64 от ЗСВ, за публикуване на актовете.

По предложение на комисията ВСС упълномощи представляващия да сключи договор с "Информационно обслужване" за предоставяне на правото на ползване на програмен модул "Подготовка на съдебни актове за публикуване в Интернет" за нуждите на съдилищата, в които е внедрена САС "Съдебно деловодство".

**В края на 2008г. всички съдилища имат регистрирани Интернет страници** и публикуват решенията си в тях, с което този състав на ВСС реализира принципа за публичност и достъпност, в изпълнение и на разпоредбата на чл.64 от ЗСВ. Направено е предложение за изменение на ЗСВ в този текст – относно незабавното публикуване на актовете на съда, което с изменението на ЗСВ вече е факт.

Мониторинг по ЗСВ: Комисията на няколко свои заседания обсъди направените предложения за промяна на ЗСВ, както и направи предложения за изменение в закона, относно информационните технологии в съдебната система.

ВСС по предложение на Комисията утвърди механизъм за приемане на декларации по чл.12, т. 2 от Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси.

Във връзка с писмо на съдиите от Софийски районен съд относно условията, при които са принудени да осъществяват служебните си задължения, работна група в състав: Д-р Ели Йорданова и съдебните администратори на СГС, РС – София, СГП и СРП , предложи единни критерии, съобразно приети нормативни актове, за хигиенните изисквания за работно място и оценка на работните места, и Комисия „КПКИТС“ ги представи на Висшия съдебен съвет за запознаване и дискусия.

Комисията инициира изработка на нови тоги за магистратите, съобразени с ергономичните изисквания.

Извън посоченото, през 2008г. бяха определяни членове на ВСС за участие в работни срещи - участие в междуведомствена Работна група, за изпълнение на инициатива на Европейския съюз по изграждане на взаимосвързаност в дългосрочен план между съдебните информационни системи в държавите-членки на ЕС и формулиране на координирана позиция на Република България, за членове в Експертния съвет, съгласно чл. 3, ал. 1 от Наредбата за Автоматизираните информационни системи в съдебната власт, участие в съвместна среща между комисия “Професионална квалификация, информационни технологии и статистика, комисия “Съдебна администрация” и представители от Програмата за развитие на съдебната система /ПРСС/ относно развитие на програмата “Съдилища – модели и съдилища партньори”. , участие в среща с представители на Министерство на правосъдието във връзка със стартирането на тръжната процедура по проект на Програма ФАР – ВГ-2006/018-343.07.01 “Поддръжка за по-нататъшното изпълнение на Стратегията за реформа на българската съдебна система” /III-та фаза на многогодишния проект 2004-2006/.

По предложение на комисията, ВСС определи представители на ВСС за участие в Работна група за изготвяне на анализ и становище относно изпълнението на дейността по издаване на удостоверения за актуално състояние за пререгистрация от “ИО” АД.

Член на Комисията взе активно участие в проведената среща, организирана от Министерство на правосъдието между “Информационно обслужване “ АД, Министерство на финансите, като мажоритарен собственик на “Информационно обслужване” АД, Агенцията по вписванията и Висшия съдебен съвет, относно назряващи конфликти, свързани със заплащането на информационната услуга “Изработване на удостоверения по § 4 от ПЗР на ЗТР в следствие на което този проблем беше решен.

Съвместно с МП и Съюза на юристите бяха проведени **две кръгли маси по проблемите на информационните системи** в съдебната власт, в които взеха участие магистрати, системни администратори и представители на неправителствени организации.

- Първата кръгла маса беше проведена през м. януари. На нея бяха обсъдени Докладът за състоянието на информационните системи в органите на съдебната власт, изготвен от Министерство на правосъдието и Анализът на работна група от специалисти от АВСС, Софийски окръжен съд, ВАС, НСлС и администрацията на Главния прокурор и направена оценка за ефективното използване на информационните технологии в съдебната система.

- Втората кръгла маса се проведе през месец юли. На нея се обсъдиха проблемите на Единната информационна система за противодействие на престъпността, както и взаимодействието ѝ с други информационни системи.

Комисията обсъди Доклад от холандският Съдебен съвет относно проект на електронно управление на делата "e-case management". След обсъждането на Доклад за дейността на Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела и във връзка със задълженията на всяка държава членка на ЕС по чл.15 от Решение № 2001/470/ЕО на Съвета на ЕС от 28 май 2001г., възложи на определените членове на Националната съдебна мрежа да изготвят информационни брошури, относно различни отрасли на националното законодателство. Брошурите бяха утвърдени с Решение на ВСС.

По предложение на Комисията, ВСС взе решение, с което докладите от магистрати, командировани за участие в международни мероприятия се публикуват на Интернет страницата на ВСС.

Редовно на свои заседания Комисията обсъжда Докладите на Инспектората към ВСС с резултатите от извършените планови проверки.

Статистика: Комисията, за да подпомогне ВСС в изпълнение на задължението ѝ по чл.30 ал.1т.13 от ЗСВ формира работни групи по нива, които представиха предложения за изработване на проекти на **актуални унифицирани статистически таблици**. Извърши се осъвременяване и унифициране на статистическите форми за дейността на районните, военните, окръжните, административните и апелативните съдилища. Предложи на Висшия съдебен съвет и бяха одобрени новите статистически таблици за отчет за работата на районните, окръжните, апелативните, военните съдилища и в последствие и на административните съдилища.

За първи път организира и проведе семинар за обучение на служителите, изготвящи статистическата информация за апелативните, окръжните и районните съдилища към окръжните центрове. От всички съдилища бе изразено становището, че обучението е много ползотворно и бе изразена благодарност на Комисията за положените усилия в разясняване на новите статистически таблици и уеднаквяване практиката в отчетността. За следващата година ще следва да се проведе такъв семинар за обучение на служителите от районните и административните съдилища.

Във връзка с изпълнение на препоръките, залежали в доклада на Европейската комисия за напредъка на България в областта "Правосъдие и вътрешен ред" от 23.09.2008 г. по т.6 от Графика на неотложните мерки и действия на правителството и органите на съдебната власт, допълващи Плана за действие по показателите за напредък в областта на съдебната реформа, борбата с корупцията и организираната престъпност за периода август-декември 2008 г., по предложение на Комисията беше приет от ВСС механизъм за постоянен контрол и отчетност на движението на дела с особен обществен интерес. Бяха подготвени препоръки до административните ръководители на съдилищата и прокуратурите да информират всеки месец за отлагането на тези дела, да посочват причините, да осигуряват материално техническата и организационна обезпеченост за приоритетно насрочване в кратки срокове на отложените дела. По предложение на административния ръководител да се сигнализира до адвокатските съвети при отлагане по вина на защитник, освобождаване на съответния магистрат от участие при разпределение на други дела до приключване на съответното дело.



Изпратени бяха писма до председателите на апелативните, административните, окръжните, районните и военни съдилища за изпращане на предложения за индексирание на върнатите обжалвани, протестирани граждански, наказателни и административни дела

Приети бяха и систематизирани предложенията от съдилищата и се работи по създаването на единни индекси за всички съдилища на върнатите обжалвани и протестирани дела.

Беше разгледана обобщената информация за дейността на съдилищата и следствените служби за I-то полугодие на 2008 г., по чл.30, ал.1, т.13 от ЗСВ, анализирана и предложена на ВСС за сведение и одобрение. Информация бе публикувана на Интернет страницата на ВСС.

Приета бе за сведение и информацията от Главния прокурор на Република България за движението на преписките и делата, образувани в Прокуратурата на Република България през първото шестмесечие на 2008 г. и предложена на ВСС за сведение и одобрение.

Комисия ”Съдебна администрация” е заседавала ежеседмично и извънредно при възникнала необходимост. В изпълнение на правомощията си е предлагала на Висшия съвет решения по конкретни предложения от административни ръководители на органите на съдебната власт и принципи решения, които регулират кадровата политика по отношение съдебната администрация в органите на съдебната власт.

За кадровото обезпечаване на съдилищата и успешното изпълнение на задълженията на съдилищата съгласно чл.64 от ЗСВ – за публикуване на актовете си в Интернет, по предложение на Комисията, Висшия съдебен съвет прие решение по протокол № 46 от 12.11, 2008г. с което указа на административните ръководители на районните съдилища, в които има назначени или предстои да се назначават **системни администратори**, да разписват и задължение да обслужват съответната районна прокуратура. Това решение е съгласувано и с комисия “Бюджет и финанси”, с оглед финансовата дисциплина при разходване на ограничения бюджет.

Съвместно с Комисия “Бюджет и финанси” беше иницирано предложение до администрациите на органите на съдебната власт да се актуализира Класификатора на длъжностите на съдебните служители, по повод на което се направиха и много конструктивни предложения, които двете комисии обсъждат и при готовност, ще подготвят проект, който да бъде съобразен и с предстоящите изменения на ЗСВ, с процесуалните закони и подзаконовите нормативни актове.

На работно заседание на съдебните администратори и административните ръководители от апелативен район София, съвместно с Комисията беше обсъдена идеята за приемането и на Етичен кодекс съдебните служители. По-късно работна група от администрацията на

ВСС подготви проект, който беше обсъден от двете посочени комисии и на общите събрания на служителите от съдебната администрация на органите на съдебната власт. На тази работна среща бяха поставени множество проблеми, свързани с изпълнението на препоръките на ЕК, проблеми по отношение кадровата, финансовата и техническа обезпеченост на органите на съдебната власт, респективно на съдебната администрация.

Поради натоварения график в работата на ВСС и комисиите, останалите работни срещи със съдебните администратори и административни ръководители по апелативни райони ще се проведат през 2009 г. по актуални проблеми, касаещи работата на администрацията и взаимодействието с Висшия съдебен съвет.

Комисията и главния секретар на ВСС, проведеха работна среща и с административните секретари и съдебните администратори на административните съдилища, на която бе обсъден представения самостоятелен проект за Етичен кодекс на съдебните служители в административните съдилища. Обсъден беше и един изключително спорен за системата въпрос - функциите на административния секретар и съдебния администратор припокриват ли се. Участниците в тази среща отстояваха становището, че съгласно ЗСВ, ПАРОВАС длъжностните характеристики, респективно - правомощията на двете длъжности не се припокриват и се противопоставиха на предложението в проекта за Класификатор на длъжностите да се заличи длъжността "административен секретар".

Проектът за Класификатор беше публикуван в служебните страници на органите на съдебната власт и в резултат на това се получиха стотици предложения, които в болшинството си бяха против приравняването на длъжностите към длъжностите, разписани в Единния класификатор за длъжностите в държавната администрация.

След влизането в сила на ЗПРКИ, главния секретар на ВСС изпрати до всички съдебни администратори и административни секретари указания по приложението му.

Комисията е утвърждавала проекти за програми за обучение на съдебните служители в НИП и в други институции.

През 2008 година комисията е разгледала всички постъпили искания от административните ръководители за съгласуване на щатни бройки за съдебна администрация. При разглеждане предложенията за отпускане на нови щатни бройки за съдебни служители, комисията е използвала критерия натовареност на съответния орган и **съотношението на съдебни служители спрямо магистрати.** Този принцип е следван принципно и спазван, поради което и голяма част от исканията не са уважени. Отпускани са бройки предимно за системни администратори/ при спазване указанията в принципното решение от 12.11.2008/ и за други служители, в случаите когато съотношението между съдебни служители и

магистрати е под средния процент за съответното ниво. Със свое решение комисията указва на всички административни ръководители, при необходимост от нова длъжност да трансформират съществуваща свободна длъжност по щатното разписание, да възлага функции на друг служител, да ползва принципа на съвместяването на дейности. В изпълнение на това решение административните ръководители уведомяват комисията за предприетите трансформации, които се отразяват в щатното им разписание.

**Комисията създаде принципни правила за провеждане на конкурсите за главни секретари и съдебни администратори, регулирани и със заповед на главния секретар на ВСС в изпълнение на чл.357 ЗСВ.**

Постоянно действащата комисия проведе през 2008 година конкурси за назначаване на главните секретари на ВКС и Прокуратурата на РБ. Проведоха се и конкурси за съдебни администратори в съдилищата и в прокуратурата. Конкурсите се провеждат на два етапа по документи и събеседване, като след допускането до събеседване, комисията преценява дали събеседването да се извърши в сградата на ВСС или по места. При провеждането на конкурсите по места, комисията извършваше и проверка на работата на съдебната администрация в съответния орган.

Разпределени по органи проведените конкурси бяха както следва: апелативни съдилища - 2 конкурса, административните съдилища - 10 конкурса, окръжни съдилища - 6 конкурса, районни съдилища – 4 конкурса, окръжни прокуратури – 4 конкурса, районни прокуратури- 5 конкурса.

В изпълнение на препоръките в становището на Комисията по правни въпроси на Народното събрание във връзка с изготвянето на Обобщения доклад за дейността на ВСС през 2008г., Комисията “Съдебна администрация” със свое решение от 28.10.2008г. възложи на главния секретар да изиска от назначените съдебни администратори отчети за дейността им.

Всички органи представиха своите отчети, в които подробно и обективно отразяват фактическото положение, проблемните въпроси. Почти във всички отчети на администрациите се прави оценка на актуалните проблеми, свързани с препоръките на експертите на Европейската комисия - прозрачност при разглеждането на делата от гледна точка на задълженията на съдебните служители. Поставят се проблеми свързани с техническата и финансова обезпеченост, повишаване квалификацията на съдебните служители.

По принцип комисията през цялата година е наблюдавала работата на съдебната администрация при провеждането на конкурси за съдебни администратори по места, провеждани са срещи и разговори с административните ръководители и съдебните служители. Оказа се

изключително полезен този начин на контакт – между ВСС и органите на съдебната власт.

Комисията има за цел чрез своята кадрова политика да насърчи изграждането на една силна, професионална съдебна администрация.

Основната дейност на комисия Международно правно сътрудничество и през 2008 година е била да подпомага дейността на ВСС при осъществяване на правомощията му по приобщаване на българската съдебна система към достиженията на международната общност в областта на правосъдието, включително при осъществяване на дейностите от компетентност на съдебната власт след присъединяване на България към Европейския съюз. Комисията оказва активно сътрудничество по Партньорски проверки на ЕК за оценка на напредъка на Република България в връзка с присъединяването на България към ЕС като вземаше участие в работните срещи с европейските експерти, в изготвянето на становище относно Плана за действие за изпълнение на препоръките на Европейската комисия, в обсъждането на докладите на експертите.

Висшият съдебен съвет е бенефициент по проект по преходния инструмент по програма ФАР, наречен **“Подобряване на публичното управление на съдебната власт и съдебната администрация”**. Общите цели на проекта са да подобри публичния мениджмънт и прозрачността на съдебната власт и съдебната администрация чрез укрепване на управленския и административен капацитет на ВСС, за да отговорят на новите предизвикателства след присъединяването на България към ЕС. Българската страна избра за партньори по проекта Генералния съвет на съдебната власт на кралство Испания като водещ и Германската фондация за международно правно сътрудничество като младши партньор. Проектът се състои от четири основни компонента - Укрепване на управленския капацитет на ВСС, подобряване на координацията и сътрудничеството с останалите институции на съдебната система, Ролята на ВСС в международните отношения и Обществен достъп и информираност”. Проектът се очаква да стартира през м.март 2009г., а общия му бюджет е 1млн. 800х. евро, от които 600х евро са предвидени за техническа помощ.

В началото на 2005 г. България беше наблюдател, а от 2007 г. е вече пълноправен член на Европейската мрежа на висшите съдебните съвети. С това си членство в мрежата, Комисия Международно правно сътрудничество като помощен орган на постоянно действащия състав на ВСС, продължи да осъществява една от основните си функции, а именно - взаимодействие със структури в съдебната система, неправителствени организации и международни институции по въпроси, свързани с европейската интеграция. В тази посока е и една от най - активните дейности на комисията, с оглед многобройните въпроси изпращани от други страни - членки или такива със статут на наблюдатели на мрежата.

В рамките на Програмата за обмяна членове на Европейските съдебни съвети на посещение в българския Висш съдебен съвет бяха г-н Люк Барбие – член на Висшия съвет на магистратурата на Франция и г-жа Мириам ван Варенберг от Белгийския висш съвет на правосъдието. От страна на ВСС в тази Програма участва г-н

Петър Стоянов-председател на комисия „Дисциплинарни производства”, който бе на посещение във Висшия съвет на магистратурата на Румъния.

Членовете на комисия „Международно правно сътрудничество” бяха определени за участие в различни работни групи на Европейската мрежа на съдебните съвети, а именно:

- Работна група “ Взаимно доверие II”- Сребрина Христова
  - Работна група “Отговорност на съдиите”- Георги Шопов
  - Работна група “Е- правосъдие”- Иван Димов
  - Работна група “Качествено управление”- Иван Димов
  - Работна група “Обществено доверие”- Георги Гатев
  - Работна група “Наказателно правосъдие в ЕС”- Галина Захарова
- През 2008 г. Комисия „Международно правно сътрудничество”

разработи и кандидатства за участие в различни туининг проекти по програма ФАР в съседни страни:

- Румъния- като основен изпълнител на проект „Подкрепа за повишаване на ефикасността на управлението на съдебната власт чрез въвеждане на длъжността „Съдебен администратор”

- Кралство Испания за изпълнител на проект „Съдебна реформа”

- Украйна- за изпълнител на туининг проект “Подкрепа за Академията за съдии в Украйна”.

Комисията изрази принципна подкрепа и чрез ВСС упълномощи представляващия ВСС проф.д-р Анелия Мингова да подпише Декларацията за партньорство в проекта ЕРОС-IV на Евроджъст. Предмет на проекта е създаването на звена, които осигуряват най-бързия и защитен начин за предаване на класифицирана информация между прокурор и съдия. Приносът към проекта от страна на ВСС ще бъде помощ при инсталирането, валидирането и обучението за работа със системата ЕРОС-IV (система за подаване, регистрация, анализ и обмен на информация по наказателни дела, включително и с Европол.

През 2008 г. Висшият съдебен съвет за първи път стана бенефициент по Оперативна програма „Административен капацитет” /ОПАК/ като спечели два проекта. Единият проект - „Компетентни и мотивирани магистрати и съдебни служители” е по под-приоритет 2.4. „Компетентна съдебна система и ефективно управление на човешките ресурси” на ОПАК. Проектът се изпълнява съвместно с двама партньори – Върховен касационен съд и Върховен административен съд, и е с продължителност 12 месеца. Проектът включва три основни компонента: Управление на човешките ресурси, Обучение на магистрати и съдебни служители и Обучение на магистрати от ВАС във връзка с прилагането на Закона за обществените поръчки. По този проект бяха открити и стартираха две процедури за възлагане на обществени поръчки с предмет: 1. „Обучение на магистрати и съдебни служители” и 2. „Консултантски услуги свързани с управлението на човешките ресурси, създаване и внедряване на информационна система за управление на човешките ресурси в съдебната власт”.

Вторият проект – „Обновени информационни системи за по-добро обслужване. Нормативна уредба на електронното правосъдие” е по под-приоритет 3.3 „Подобряване на обслужването от страна на органите на съдебната власт чрез развитие на информационните технологии” на ОПАК. Основните компоненти на този проект са: Подготовка на нормативната уредба за въвеждане на електронния документ и електронния подпис в съдебната система; Обновяване на системите за управление на съдебните дела и създаване на портал със съдените актове и Създаване на специализиран софтуер за мониторинг и контрол на дейността на вещите лица. По този проект бяха открити и стартираха три процедури за възлагане на обществени поръчки с предмет: 1. „Разработване на нормативна уредба за въвеждане на електронния документ и електронния подпис в съдебната система”, 2. „Създаване на специализиран софтуер за мониторинг и контрол на дейността на вещите лица, внедряване и обучение” и 3. „Обновяване на системите за управление на съдебните дела, създаване на централен уеб базиран интерфейс за публикуване на съдебните актове, внедряване и обучение”.

По двата горепосочени проекта по ОПАК беше открита и стартира процедура за възлагане на обществена поръчка с предмет „Дейности за публичност и информация по проектите на ВСС по Оперативна програма „Административен капацитет”.

През изминалата година членовете на комисията и на Висшия съдебен съвет работиха активно и в рамките на сътрудничеството с Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела, на която Република България е държава членка след присъединяването си към Европейския съюз. Конкретните дейности, свързани с мрежата са изготвянето на 19 информационни брошури, които да включват информация относно различните отрасли на националното законодателство, като основна част да обхващат процедурите за завеждане на дела пред съдилищата и за получаване на правна помощ. На националното лице за контакт Вероника Николова-съдия в СГС, беше предоставен актуален списък с адресите на българските съдилища и пощенските им кодове, който бъде изпратен на администрацията на Европейската съдебна мрежа по граждански и търговски дела за поместване информацията на Европейския съдебен атлас. На интернет страницата на ВСС бяха публикувани имената, електронните адреси и телефони на националното лице за контакт и на членовете на мрежата, като по този начин магистратите в страната са информирани към кого могат да се обръщат за съдействие. Беше определен и ред, по който националното лице за контакт да предлага за в бъдеще на съвета за одобрение отговорите на въпросниците, които изготвя.

Комисията по Дисциплинарните производства през 2008 г. е

разгледала и се е произнесла общо по 149 дисциплинарни преписки, образувани срещу магистрати. Образувани са 35 дисциплинарни производства по реда на чл. 316 от ЗСВ. Висшият съдебен съвет е уважил три искания на Главния прокурор на Република България за отстраняване на магистрати от длъжност до приключване на водените срещу тях наказателни производства. 16 от предложенията за налагане на дисциплинарно наказание са направени от административния ръководител на звеното от съдебната власт, в което работи съответния магистрат, 15 - от Инспектората към ВСС, 3 - от не по-малко от петима членове на ВСС и 1 дисциплинарно производство е образувано по предложение на министъра на правосъдието.

**От образуваните през отчетния период дисциплинарни дела по които са повдигнати дисциплинарни обвинения 16 са срещу съдии, 12 срещу прокурори, едно - срещу военен следовател и шест срещу следователи в Окръжни следствени служби.**

Срещу административни ръководители в съдебната система са образувани 6 дисциплинарни производства, а срещу заместници на административните ръководители – 4 дисциплинарни производства. Според вносителите, посочените магистрати са извършили нарушения, свързани с неизпълнение и/или забавяне изпълнението на служебните задължения и действия, противоречащи на професионалната етика и/или уронване престижа на съдебната власт.

**Конкретно образуваните дисциплинарни дела за отчетния период са:**

- по д.д. № 1/2008г. срещу зам. председател на районен съд за извършване на действия, които накърняват престижа на съдебната власт. Предложено наказание - “дисциплинарно освобождаване от длъжност”. Предложението е направено от административния ръководител.

- по д.д. № 2/2008г. срещу съдия в районен съд за извършване на действия, които накърняват престижа на съдебната власт. Предложено наказание - “дисциплинарно освобождаване от длъжност”. Предложението е направено от административния ръководител.

- по д.д. № 3/2008г. срещу съдия в районен съд за извършване на действия, които накърняват престижа на съдебната власт. Предложено наказание - “намаляване на основното трудово възнаграждение с 10 на сто за срок от 6 месеца”. Предложението е направено от административния ръководител.

- по д.д. № 4/2008г. срещу прокурор в окръжна прокуратура за извършване на действия, които накърняват престижа на съдебната власт и нарушаване правилата на професионалната етика. Предложено наказание - “дисциплинарно освобождаване от длъжност”. Предложението е направено от административния ръководител.

- по д.д. №5/2008г. срещу прокурор в районна прокуратура за нарушаване правилата на професионалната етика. Предложено наказание - “намаляване на основното трудово възнаграждение”. Предложението е направено от административния ръководител.

- по д.д. № 6/2008г. срещу прокурор в окръжна прокуратура за извършване на действия, които накърняват престижа на съдебната власт и нарушаване правилата на професионалната етика. Предложено наказание - “дисциплинарно освобождаване от длъжност”. Предложението е направено от административния ръководител.

- по д.д. №7/2008г. срещу прокурор в районна прокуратура за нарушаване правилата на професионалната етика. Предложено наказание - “понижаване в ранг”. Предложението е направено от административния ръководител.

- по д.д. №8/2008г. срещу военен следовател за нарушаване правилата на професионалната етика. Предложено наказание “дисциплинарно освобождаване от длъжност”. Магистратът е отстранен от длъжност. Предложението е направено от административния ръководител.

- по д.д. № 9/2008г. срещу прокурор в районна прокуратура за неизпълнение на служебните задължения и системно неспазване на процесуалните срокове, което неоправдано забавя съдебното производство. Предложено наказание - “дисциплинарно освобождаване от длъжност”. Предложението е направено от административния ръководител.

- по д. д. № 10/2008 срещу прокурор в районна прокуратура за неизпълнение на служебни задължения. Предложено наказание- “дисциплинарно освобождаване от длъжност”. Предложението е направено от Главния прокурор на Република България.

- по д.д. №11/2008 г. срещу следовател в Окръжна следствена служба. предложено наказание – “намаляване на основното месечно трудово възнаграждение до 25 на сто за срок до две години”. Предложението е направено от Главния инспектор на Инспектората към ВСС.

- по д.д. № 12/2008 г. срещу зам. директор на Окръжна следствена служба за неправомерно прекратяване на досъдебно производство. Предложението е направено от директора на Националната следствена служба.

- по д.д. № 13/2008 г. срещу следовател в Окръжна следствена служба за системно неспазване на процесуалните срокове. Предложено наказание – “намаляване на основното месечно трудово възнаграждение до 25 на сто за срок до две години”. Предложението е направено от Главния инспектор на Инспектората към ВСС.

- по д.д. № 14/2008 г. срещу прокурор от районна прокуратура за системно неспазване на процесуалните срокове. Предложено наказание – “намаляване на основното месечно трудово възнаграждение до 25 на сто



за срок до две години”. Предложението е направено от Главния инспектор на Инспектората към ВСС.

- по д.д. № 15/2008 г. срещу следовател в Окръжна следствена служба за системно неспазване на процесуалните срокове. Предложено наказание – “намаляване на основното месечно трудово възнаграждение до 25 на сто за срок до две години”. Предложението е направено от Главния инспектор на Инспектората към ВСС.

- по д.д. № 16/2008 г. срещу административен ръководител – председател на административен съд за виновно неизпълнение на служебните задължения, с което е накърнен престижа на съдебната власт. Предложението е направено от министъра на правосъдието на Република България.

- по д.д. № 17/2008 г. срещу прокурор в Районна прокуратура за системно неспазване на процесуалните срокове. Предложено наказание – “намаляване на основното месечно трудово възнаграждение до 25 на сто за срок до две години”. Предложението е направено от Инспектората към ВСС.

- по д.д. № 18/2008 г. срещу административен ръководител – председател на административен съд за извършване на действия, с които е накърнен престижа на съдебната власт. Предложено наказание – “дисциплинарно освобождаване от длъжност”. Предложението е направено от петима членове на ВСС.

- по д.д. № 19/2008 г. срещу съдия в Районен съд. Предложено наказание – “намаляване на основното месечно трудово възнаграждение до 25 на сто за срок до две години”. Предложението е направено от Инспектората към ВСС.

- по д.д. № 20/2008 г. срещу следовател в Окръжна следствена служба за извършване на действия, с които е уронен престижа на съдебната власт. Предложението е направено от административния ръководител.

- по д.д. № 21/2008 г. срещу съдия в Районен съд. Предложено наказание – “намаляване на основното месечно трудово възнаграждение до 25 на сто за срок до две години”. Дисциплинарното производство е образувано с решение на ВСС по протокол 37/2008 г.

- по д.д. № 22/2008 г. срещу съдия в Районен съд за извършване на действия, уронващи престижа на съдебната власт и неспазване на процесуалните срокове. Предложено наказание – “дисциплинарно освобождаване от длъжност”. Предложението е направено от Инспектората към ВСС.

- по д.д. № 23/2008 г. срещу административен ръководител – председател на Районен съд за извършване на действия, уронващи престижа на съдебната власт и неспазване на процесуалните срокове.

Предложено наказание – “дисциплинарно освобождаване от длъжност”. Предложението е направено от Инспектората към ВСС.

- по д.д. № 24/2008 г. срещу заместник на административния ръководител – заместник председател на Районен съд за извършване на действия, уронващи престижа на съдебната власт и неспазване на процесуалните срокове. Предложено наказание – “намаляване на основното месечно трудово възнаграждение до 25 на сто за срок до две години”. Предложението е направено от Инспектората към ВСС.

- по д.д. № 25/2008 г. срещу административен ръководител – председател на Районен съд за извършване на действия, уронващи престижа на съдебната власт и неспазване на процесуалните срокове. Предложено наказание – “намаляване на основното месечно трудово възнаграждение до 25 на сто за срок до две години”. Предложението е направено от Инспектората към ВСС.

- по д.д. № 26/2008 г. срещу съдия в Софийски градски съд за системно неспазване на процесуалните срокове и виновно неизпълнение на служебните задължения. Предложено наказание – “намаляване на основното месечно трудово възнаграждение до 25 на сто за срок до две години”. Предложението е направено от Инспектората към ВСС.

- по д.д. № 27/2008 г. срещу прокурор от Районна прокуратура за нарушаване на правилата за професионална етика и извършване на действия, накърняващи престижа на съдебната власт. Предлага се да се наложи наказание по реда на глава шестнадесета от ЗСВ. Предложението е направено от петима членове на ВСС.

- по д.д. № 28/2008 г. срещу следовател от Окръжна следствена служба за системно неизпълнение на служебните задължения. Предлага се да се наложи наказание по чл. 308, ал. 1, т. 3 или 4 от ЗСВ.. Предложението е направено от Инспектората към ВСС.

- по д.д. № 29/2008 г. срещу административен ръководител на Районен съд за системно неизпълнение на служебните задължения. Предлага се да се наложи наказание по чл. 308, ал. 1, т. 4-6 от ЗСВ. Предложението е направено от Инспектората към ВСС.

- по д.д. № 30/2008 г. срещу съдия от Районен съд за извършени нарушения по чл. 307, ал. 3, т. 5 от ЗСВ. Предлага се да се наложи наказание по чл. 308, ал. 1, т. 3 от ЗСВ.. Предложението е направено от Инспектората към ВСС.

- по д.д. № 31/2008 г. срещу зам. административен ръководител на окръжен съд за системно неспазване на процесуалните срокове и виновно неизпълнение на служебните задължения. Предложено наказание – “забележка”. Предложението е направено от Инспектората към ВСС.

- по д.д. № 32/2008 г. срещу съдия в окръжен съд за системно неспазване на процесуалните срокове и виновно неизпълнение на

служебните задължения. Предложено наказание – “понижаване в ранг за една година”. Предложението е направено от Инспектората към ВСС.

- по д.д. № 33/2008 г. срещу съдия в районен съд за грубо нарушение на процесуалните правила. Предложено наказание – “дисциплинарно освобождаване от длъжност”. Предложението е направено от административния ръководител.

- по № 34/2008 г. срещу административен ръководител на Районна прокуратура за извършване на действия, накърняващи престижа на съдебната власт. Предложено наказание – “освобождаване от длъжност административен ръководител”. Предложението е направено от гловния прокурор на РБ.

- по д.д. № 35/2008 г. срещу прокурор от районна прокуратура за виновно неизпълнение на служебните задължения. Предложено наказание – “намаляване на основното месечно трудово възнаграждение до 10 на сто за срок от една година”. Предложението е направено от административния ръководител.

Наложени дисциплинарни наказания по чл. 308, ал. 2, т.1 и т. 2 от ЗСВ и заповеди за обръщане на внимание от административните ръководители през отчетния период:

През отчетния период в администрацията на ВСС са постъпили **67** заповеди на административни ръководители за **обръщане на внимание** на магистрати. Заповедите са приложени към кадровите досиета на магистратите.

Разгледани са общо **43** заповеди за налагане на наказания **“забележка”** и **“порицание”**. От тях ВСС е **потвърдил 19** заповеди за наложено наказание **“порицание”** и **10** заповеди за наложено наказание **“забележка”**. В два от случаите ВСС е изменил наложеното наказание **“порицание”** в **“забележка”**, една заповед на административен ръководител за налагане дисциплинарно наказание **“порицание”**, с решение на ВСС е **преобразувана в дисциплинарно производство – с предложение за дисциплинарно наказание – “дисциплинарно освобождаване от длъжност”**.

След преценка на представените по дисциплинарните преписки доказателства и допълнително събрани от Комисията по дисциплинарните производства данни /включително и изслушване на привлечените към дисциплинарна отговорност магистрати/, Висшият съдебен съвет е отменил **7** заповеди за налагане на дисциплинарно наказание **“забележка”** и **4** заповеди за налагане на дисциплинарно наказание **“порицание”**.

Приключени дисциплинарни производства по чл. 316 от ЗСВ през отчетния период:

- д.д. №4/2007г. срещу следовател от окръжна следствена служба

за извършване на действия, които накърняват престижа на съдебната власт. Наложено наказание - “дисциплинарно освобождаване от длъжност” по протокол № 18/2008 г. на ВСС.

- д.д. № 5/2007г. срещу прокурор в районна прокуратура за неизпълнение на служебните задължения. Наложено наказание - “дисциплинарно освобождаване от длъжност” по протокол № 11/2008 г. на ВСС.

- д.д. № 9/2007г. срещу председател на районен съд за неизпълнение на служебните задължения. Наложено наказание - “дисциплинарно освобождаване от длъжност” по протокол № 13/2008 г. на ВСС.

- д.д. № 12/2007г. срещу заместник председател на районен съд за неизпълнение на служебните задължения. Наложено наказание - “забележка” по протокол № 1/2008 г. на ВСС.

- д.д. № 13/2007г. срещу съдия в районен съд за неизпълнение на служебните задължения. Отхвърлено е искането за налагане на наказание по протокол № 11/2008 г. на ВСС.

- д.д. № 14/2007г. срещу председател на районен съд за извършване на действия, които забавят производството. Наложено наказание - “дисциплинарно освобождаване от длъжност” по протокол № 21/2008 г. на ВСС.

- д.д. № 15/2007г. срещу съдия в районен съд за системно неспазване на сроковете и извършване на действия, които забавят производството. Отхвърлено е искането за налагане на наказание по протокол № 13/2008 г. на ВСС.

- д.д. № 17/2007г. срещу съдия в районен съд за извършване на действия, които накърняват престижа на съдебната власт. Наложено наказание - “дисциплинарно освобождаване от длъжност” по протокол № 15/2008 г. на ВСС.

- д.д. № 1/2008г. срещу зам. председател на районен съд за извършване на действия, които накърняват престижа на съдебната власт. Производството е прекратено с решение на ВСС по протокол № 30/2008 г.

- д.д. № 2/2008г. срещу съдия в районен съд за извършване на действия, които накърняват престижа на съдебната власт. Производството е прекратено с решение на ВСС по протокол № 24/2008 г.

- д.д. № 3/2008г. срещу съдия в районен съд за извършване на действия, които накърняват престижа на съдебната власт. Наложено наказание - “намаляване на основното трудово възнаграждение с 10 на сто за срок от 6 месеца по протокол № 21/2008 г. на ВСС.

- д.д. № 4/2008г. срещу прокурор в окръжна прокуратура за извършване на действия, които накърняват престижа на съдебната власт и нарушаване правилата на професионалната етика. Предложено наказание -

“дисциплинарно освобождаване от длъжност”. Предложението е отхвърлено от Висшия съдебен съвет по протокол №20/2008 г. на ВСС.

- д.д. №5/2008г. срещу прокурор в районна прокуратура за нарушаване правилата на професионалната етика. Предложено наказание - “намаляване на основното трудово възнаграждение”. С решение на ВСС по протокол № 23/2008 г. предложението е отхвърлено като неоснователно и е върнато на административния ръководител за налагане на наказание по чл. 308, ал.1, т.1 или 2 от ЗСВ.

- д.д. № 6/2008г. срещу прокурор в окръжна прокуратура за извършване на действия, които накърняват престижа на съдебната власт и нарушаване правилата на професионалната етика. Предложено наказание - “дисциплинарно освобождаване от длъжност”. Предложението е отхвърлено от Висшия съдебен съвет по протокол №25/2008 г. на ВСС.

- д.д. №7/2008г. срещу прокурор в районна прокуратура за нарушаване правилата на професионалната етика. Предложено наказание - “понижаване в ранг”. Предложението е отхвърлено от Висшия съдебен съвет по протокол № 49/2008 г.

- д.д. № 8/2008г. срещу военен следовател за нарушаване правилата на професионалната етика. Наложено наказание “дисциплинарно освобождаване от длъжност” по протокол № 30/2008 г.

- д.д. № 9/2008г. срещу прокурор в районна прокуратура за неизпълнение на служебните задължения и системно неспазване на процесуалните срокове, което неоправдано забавя съдебното производство. Отхвърля предложението за налагане на дисциплинарно наказание по протокол № 46/2008 г.

- д. д. № 10/2008 срещу прокурор в районна прокуратура за неизпълнение на служебни задължения. Предложено наказание- “дисциплинарно освобождаване от длъжност”. Предложението е направено от Главния прокурор на Република България. Наложено наказание “намаляване на основното трудово възнаграждение в размер на 25 % за срок от 1 година и 6 месеца” по протокол № 52/2008 г.

- д.д. № 11/2008 г. срещу следовател в Окръжна следствена служба за системно неспазване на процесуалните срокове. Наложено наказание – “намаляване на основното месечно трудово възнаграждение с 15 на сто за срок от една години” по протокол № 36/2008 г.

- д.д. № 12/2008 г. срещу зам. директор на Окръжна следствена служба за неправомерно прекратяване на досъдебно производство. Изпраща преписката на административния ръководител за налагане на наказание по чл. 308, ал. 1, т. 1 или 2 от ЗСВ. Решението е по протокол № 46/2008 г.

- д.д. № 13/2008 г. срещу следовател в Окръжна следствена служба за системно неспазване на процесуалните срокове. Предложено наказание – “намаляване на основното месечно трудово възнаграждение до

25 на сто за срок до две години”. Предложението на Инспектората към ВСС е отхвърлено от ВСС с решение по протокол № 34/2008 г. поради изтекла давност.

- д.д. № 14/2008 г. срещу прокурор от районна прокуратура за системно неспазване на процесуалните срокове. Предложено наказание – “намалвяване на основното месечно трудово възнаграждение до 25 на сто за срок до две години”. Предложението е направено от Главния инспектор на Инспектората към ВСС. Отхвърля предложението за налагане на дисциплинарно наказание по протокол № 52/2008 г.

- д.д. № 17/2008 г. срещу прокурор в Районна прокуратура за системно неспазване на процесуалните срокове. Предложено наказание – “намалвяване на основното месечно трудово възнаграждение до 25 на сто за срок до две години”. Предложението е направено от Инспектората към ВСС. Наложено наказание “намалвяване на трудовото възнаграждение в размер на 15 % за срок от 6 месеца” по протокол 52/2008 г.

- д.д. № 19/2008 г. срещу съдия в Районен съд. Предложено наказание – “намалвяване на основното месечно трудово възнаграждение до 25 на сто за срок до две години”. Предложението е направено от Инспектората към ВСС. Наложено наказание “намалвяване на трудовото възнаграждение в размер на 10 % за срок от 6 месеца” по протокол 50/2008 г.

- д.д. № 20/2008 г. срещу следовател в Окръжна следствена служба за извършване на действия, с които е уронен престижа на съдебната власт. Наложено наказание – “намалвяване на основното месечно трудово възнаграждение с 10 на сто за срок от десет месеца” по протокол № 46/2008 г.

- д.д. № 21/2008 г. срещу съдия в Районен съд. Наложено наказание – “намалвяване на основното месечно трудово възнаграждение с 10 на сто за срок от шест месеца”.

- д.д. № 26/2008 г. срещу съдия в Софийски градски съд за системно неспазване на процесуалните срокове и виновно неизпълнение на служебните задължения. Предложено наказание – “намалвяване на основното месечно трудово възнаграждение до 25 на сто за срок до две години”. Предложението е направено от Инспектората към ВСС. Наложено наказание – “намалвяване на основното месечно трудово възнаграждение с 10 на сто за срок от шест месеца” по протокол № 52/2008 г.

- д.д. № 27/2008 г. срещу прокурор от Районна прокуратура за нарушаване на правилата за професионална етика и извършване на действия, накърняващи престижа на съдебната власт. Предлага се да се наложи наказание по реда на глава шестнадесета от ЗСВ. Предложението е направено от петима членове на ВСС. Производството е прекратено по протокол № 52/2008 г.

От началото на 2006 г. до края на 2008г. са образувани общо 67 досъдебни производства срещу магистрати за извършени деяния, представляващи престъпления по Наказателния кодекс на Република България. От тях 8 наказателни производства са образувани срещу административни ръководители или заместници на административни ръководители в органите на съдебната власт, 16 от делата са образувани срещу съдии, 15 срещу прокурори и 18 срещу следователи. 10 от наказателните производства са образувани срещу виновно длъжностно лице от съответния орган на съдебна власт.

- **11** от наказателните производства са образувани по чл. 288 и чл. 289 от НК – **осуetyване на наказателно преследване;**

- **12** дела са образувани по чл. 282 от НК – **неизпълнение на служебни задължения;**

- **2** дела са образувани по чл. 201 от НК – **длъжностно присвояване;**

- **3** дела са образувани по чл. 294 от НК – **лично укривателство;**

- **2** дела са образувани по чл. 319 от НК – **унищожаване на чужд**

**документ с цел причиняване на вреда;**

- **1** дело е образувано по чл. 295 от НК – **неизпълнение на служебни задължения по привеждане в изпълнение на влязла в сила присъда;**

- **13** дела са образувани по чл. 301, 302 и 304 б от НК – **подкуп и**

**обещание за съдействие чрез подкуп;**

- **1** дело е образувано по чл. 270 от НК – **създаване на пречки пред орган на властта при изпълнение на задълженията му ;**

- **1** дело е образувано по чл. 128 от НК – **причиняване на тежка**

**телесна повреда;**

- **2** дела са образувани по чл. 287 от НК – **незаконно изтръгване на самопризнания;**

- **3** дела са образувани по чл. 212 от НК – **използване на неистински или преправен документ с цел присвояване на чуждо движимо имущество;**

- **5** дела са образувани по чл. 311 от НК – **съставяне на неистински официален документ;**

- **8** дела са образувани по чл. 343 от НК – **престъпления, свързани с пътно-транспортни произшествия;**

- **1** дело е образувано по чл. 213а от НК – **изнудване.**

- **1** дело е образувано по чл. 354а от НК – **незаконно държане на**

**наркотични вещества;**

- **1** дело е образувано по чл. 206 от НК – **незаконно присвояване на чужда движима вещ.**

30 от досъдебните производства, образувани срещу магистрати, са приключили с внасяне на обвинителен акт в съда, 15 наказателни производства са прекратени, а 22 производства са във фазата на предварителното разследване.

По 6 от наказателните производства са произнесени осъдителни присъди, а по 4 от делата подсъдимите са оправдани. Оправдателните присъди са протестирани от прокуратурата пред по-горестоящия съд.

### **Сравнителен анализ и изводи**

През отчетния период Висшият съдебен съвет и Комисията по дисциплинарни производства към ВСС са разглеждали делата и преписките при спазване на процесуалните изисквания. Средната продължителност на дисциплинарните производства показва, че те приключват в разумни срокове, като не е допускано неспазване на сроковете за произнасяне, съобразно определените в ЗСВ. През цялата 2007 г. са приключени общо тринадесет дисциплинарни производства, образувани по реда на чл. 316 от ЗСВ, **а през 2008 г. приключените производства са двадесет и осем.**

В сравнение с предходни периоди се наблюдава повишаване на образуваните дисциплинарни производства с предложения за налагане на наказания по чл. 308, ал. 1, т. 3-6 от ЗСВ. Например за цялата 2007 г. от ВСС са образувани общо седемнадесет дисциплинарни производства, докато през отчетния период те са тридесет и пет. От сравнителния анализ на дисциплинарната практика на ВСС с предходни периоди се отбелязва **значително увеличение на дисциплинарните производства, образувани за накърняване престижа на съдебната власт и нарушаване правилата на професионалната етика.** В тази връзка ВСС прие Проект за изработване на Кодекс за етично поведение на българските магистрати, като предстои съгласуването му със съсловните организации на съдии, прокурори и следователи. Значителна част от дисциплинарните дела, образувани за драстични забавяния на съдебните производства, са следствие от проверките и по предложение на Инспектората към ВСС. Участието на съдебни инспектори в заседанията на Комисията по дисциплинарни производства към ВСС допринася за изясняване на всеки конкретен случай на допуснато нарушение по движението на делата и за установяване на причините за това.

Отбелязва се и повишаване на наложените наказания по чл. 308 ал.2 т. 1 и 2 от ЗСВ. Докато за цялата 2007 г. са наложени общо 22 наказания “порицание” и “забележка”, през 2008 г. са потвърдени общо 32 заповеди за наказание “порицание” и “забележка”, а общо разгледаните заповеди са 43 броя.

Дисциплинарната комисия счита, че е необходимо да се приемат следните мерки за предотвратяване на причините за допускане на дисциплинарни нарушения в органите на съдебната власт:

-Повишаване на взискателността от страна на административните ръководители за стриктно спазване на процесуалните срокове, с цел намаляване дисциплинарните нарушения свързани с процесуално бездействие.



- Организиране на мероприятия за обучение на магистратите за спазване правилата на етично поведение на работното място и в обществото и ограничаване на условията за възникване на корупционни практики

- Взаимодействие с Инспектората на ВСС чрез периодичен съвместен анализ на дейността на съдебните инспектори и Комисията по дисциплинарни производства към ВСС във връзка с констатираните дисциплинарни нарушения

- Анализ на съдебната практика на Върховния административен съд, свързана с разглеждане на жалби срещу наложени дисциплинарни наказания

- Предложения за законодателни промени, свързани с усъвършенстване на нормативната база, уреждаща правилата за провеждане на дисциплинарни производства срещу магистрати

- Повишаване възискателността на ВСС при назначаването и кадровото развитие на магистратите, с цел предотвратяване извършването на дисциплинарни нарушения с оглед престижа на съдебната власт.

С Решение № 35 от 31 юли 2008 година ВСС създаде **Работна група във връзка с изпълнение на препоръките, залегнали в доклада на Европейската комисия**, в която участие вземат председателите на Върховния касационен съд, Върховния административен съд и Главния прокурор на Република България, председателите на всички постоянни комисии към ВСС, главният инспектор на Инспектората към ВСС, директорът на Националния институт по правосъдие.

Работната група се председателства от проф. Анелия Мингова, представляващ ВСС.

С оглед подобряване на работата на ВСС и поради повишените изисквания към тази Работна група, съгласно Правилника за организацията и дейността на ВСС, с Решение № 4 от 28 януари 2009 г. Работната група **придоби статут на Комисия по чл.18, ал.1 от Правилника**.

От самото начало на създаването на Работната група се провеждат заседания всеки понеделник, което беше възприето като стил на работа впоследствие и от Комисията. Цялостната дейност е насочена към синхронизиране на действията на всички органи на съдебната власт, за да се проследят поставените цели през всички етапи – от събирането на данни, през набелязване на мерки до решаването на проблема. ВСС счита, че само чрез добро взаимодействие на всички отговорни институции ще може да се реализират конкретно набелязаните дейности, да се покаже непоклатима воля с общи усилия за справяне с установените проблеми при провеждането на реформата на съдебната система. Комисията насочи усилията си към активно подпомагане работата на ВСС, така че да бъде

ясно на цялото общество и на европейските ни партньори, “че е налице системна и необратима промяна...”.

На заседанията се обсъжда Графика, допълващ правителствения План за действие по показателите за напредък в областта на съдебната реформа, работата и мерките, за които са отговорни ВСС, ИВСС, Националният институт по правосъдие. Добрата организация и правилното разпределение на задачите в този период доведоха до стриктно спазване на сроковете, фиксирани в Графика, което от своя страна допринесе за реалистичната оценка на ЕК в последния технически доклад относно напредъка на България по механизма за сътрудничество и проверка. Работната група има задача и да следи за активността и синхронизиране дейностите на ВСС и ИВСС, като по предложение на работната група представител на Инспектората присъства на заседанията на Комисията по дисциплинарни производства и участва в обсъжданията за изразяване становища по дисциплинарни преписки. Редовно на заседанията в Работната група се докладват резултати от проверките на Инспектората на ВСС, като на базата на данните от проверките беше извършен анализ на типичните дисциплинарни нарушения, извършвани от съдии, прокурори и следователи, причините и условията за извършване на нарушенията. Ежемесечен отчет на причините и видовете наложени наказания се обсъжда всеки последен понеделник от месеца, а Анализите на Дисциплинарната дейност на ВСС могат да се видят на страницата на ВСС. По този начин се осигурява пълна и точна информация както за медиите, така и за обществото.

Прозрачността и укрепването на професионализма и отчетността на съдебната система се гарантира и чрез публикуването на докладите на Комисията за борба с корупцията и професионална етика. Председателят на тази комисия постави на обсъждане в Работната група единните етични правила, след като бяха получени становищата на неправителствените организации от Гражданския съвет към комисията, както и от обсъждания на общи събрания, или индивидуални становища на магистрати. В резултат на усилията **Етичният кодекс е напълно готов и се очаква да стане факт за съдебната система след промени в Закона за съдебната власт.** Междувременно по предложение на тази комисия бяха констатирани случаи на противоречива съдебна практика и се предприеха стъпки за преодоляването чрез приемането на тълкувателните решения или тълкувателни постановления.

След обстойни анализи и дискусии, по предложение на Работната група и Комисия Професионална квалификация, информационни технологии и статистика, ВСС със свое решение прие **Мерки за усъвършенстване организацията на работата в съдилищата и прокуратурата по делата от особен обществен интерес.** Чрез сайта на ВСС тези Мерки станаха достойние на съдебната система и на цялото

общество. ВСС като висш орган на съдебната система у нас разбира, че една от най-важните задачи е да се преодолее бавното правораздаване, да се намали до минимум отлагането на делата, да се преодолеят в тази насока обективните и субективните фактори. Всички усилия през миналата година бяха насочени към получаване на точна и обективна картина за движението на делата и за причините за забавянето им.

По предложение на Комисията ВСС прие на 8 октомври 2008г. препоръки за организацията на работата в съдилищата и прокуратурата по делата от особен обществен интерес. Тези Решения бяха дискутирани на **проведените Регионални заседания на ВСС по апелативни райони.**

На основание посоченото решение на ВСС, на **Комисията по изпълнението на Мерките за организацията на работата по делата с особен обществен интерес,** председателствана от Пламен Стоилов, беше възложено да извършва проверки, касаещи процесуалното движение на “знакови” дела. Освен това една от основните задачи на Комисията е да разкрива, систематизира и анализира неблагоприятните фактори, водещи до забавяне движението на делата. Като резултат на този анализ основно задължение на Комисията е да предложи конкретни мерки за преодоляване на причините, водещи до бавно и неефикасно правосъдие. В изпълнение на горното за четирите месеца от съществуването ѝ членове на Комисията и на ВСС извършиха проверка на 17 НОХД с голям обществен интерес в София и страната. В хода на извършваните проверки членовете на Комисията проведеха многобройни разговори с практикуващи магистрати – съдии, прокурори и следователи, и със съответните им административни ръководители.

След като бяха обобщени и анализирани резултатите от проверките Комисията направи изводи и заключения, касаещи причините за забавяне на наказателните дела. Оформиха се пет групи причини:

#### **Злоупотреби с правото на защита.**

Най-честият похват за неоправдано удължаване сроковете на наказателните дела чрез многобройни отлагания е спекулирането със здравословното състояние на обвиняемия и подсъдимия. В законодателството няма пречки подсъдимите да се снабдяват с болнични листове и медицински направления произволно от всички възможни медицински лица и заведения. Тъй като отразеното в медицинския документ здравословно състояние на подсъдимия най-често касае актуалния момент – времето на съдебното заседание, последващата проверка на истинността на такова твърдение е значително затруднена. Тези доводи се отнасят в нередки случаи и за защитниците на подсъдимите.

Не са редки случаите, в които от тактически съображения подсъдимият упълномощава само един адвокат за свой защитник. В

процеса на съдебното следствие подсъдимият държи именно на този адвокат и не желае замяната му с друг. В същото време посоченият защитник представя многобройни искания за отлагане на делата, поради служебна ангажираност, здравословни причини, а има и случаи, в които отсъства безпричинно, не уведомява съда за това и не представя доказателства за уважителни причини. При сега действащото законодателство на практика при недобросъвестност от страна на подсъдим и неговия защитник наказателният процес може да бъде блокиран окончателно. Един от похватите за забавяне хода на делото е честата смяна на защитници, при което всеки нов адвокат иска от съда отлагане на заседанието и достатъчно време за запознаване с материалите. Практиката посочва десетки случаи, в които наказателни дела продължават повече от 10 години, вкл. до изтичане на предвидената в закона давност. Това води до осуетяване на правосъдието и не може да представлява елемент от правото на защита. Налаганите в тези случаи глоби от съда не преустановяват опитите за забавяне хода на делото, тъй като се заплащат от подсъдимите когато те са заможни граждани.

Често пъти като правило се използва постепенното искане и представяне на доказателства от страна на подсъдимите и техните защитници. В продължителен период от време подсъдимият представя или иска доказателства, които, макар и правно релевантни, са му били известни още в началото на процеса. Поетапното им искане и представяне пред съда води до забавяне на производството с месеци. Има случаи, в които подсъдимите настояват за повторен разпит на свидетели, които по правило в съдебно заседание изменят показанията си в полза на обвиненото лице. Не винаги съдът изследва докрай причината за промяна на показанията и предприема предвидените в закона мерки в цялата им строгост. Все по-често с оглед на ускоряване на процеса представителите на обвинението се отказват от разпита на свидетели, които те са посочили. В такива случаи, като правило, подсъдимите заявяват, че държат на разпита на свидетелите, посочени от обвинението. Най-често това са свидетели, при които има сериозни затруднения при издирването, призоваването и явяването в съда.

### **Проблеми с призоваването.**

Неефикасното призоваване е един от основните проблеми, който възпрепятства хода на делата от тяхното начало до края. Освен състоянието на занижена гражданска дисциплина, не без значение е страхът на хората при контактуване с непознати цивилни лица, дори и след легитимирането им. Друг основен проблем са недостатъчните правомощия на призовкарите, които нямат право да изискват документ за самоличност от лицата, които призовават или лицата, на които връчват съдебните книжа. Призовкарят в сегашния му вид не вдъхва респект или чувство на задължение в гражданите, с които контактува. Един от факторите за затрудненото и бавно призоваване е липсата на задължителна регистрация

по местоживеене, а не само по постоянен адрес. Затрудненията се причиняват и от неточностите и повторенията в наименованията на улиците и адресите в кадастралните планове на големите общини и особено в София. Налице е и струпване на жилищни сгради на един и същи адрес, без те да са индивидуализирани точно. Проблеми с призоваването има и в големите вилни зони, които често пъти отстоят на далечно разстояние от основните населени места. Призоваването се затруднява и от различната практика, съществуваща в различните съдебни райони, както и нееднаквата документация. В досъдебното производство има остър недостиг от призовкари и материална база, осигуряваща призоваването. Службите “Връчване на призовки и съдебни книжа” нямат достъп до ЕСГРАОН за уточняване на лица и адреси. Не винаги кметствата и органите на МВР изпълняват стриктно исканията на съда за призоваване на лица.

#### **Проблеми с експертизите и вещите лица.**

На някои места в страната съществува остър недостиг от компетентни вещи лица. Списъците с вещи лица не се актуализират своевременно и често пъти са непрецизно изготвени. Липсва диференциран подход към тези вещи лица, които изготвят качествено и в срок заключенията си и другите, които безпричинно отказват поемането на експертизи, бавят заключенията си или в процеса на самата експертиза правят необосновани отводи. Повсеместна е практиката на хаотично издаване на болнични листове и медицински направления от различни медицински лица. При това се издават медицински документи, които често пъти касаят едно заболяване на едно и също лице, но по същество са противоречиви. Липсва механизъм за проверка на лекарски заключения, касаещи актуалното здравословно състояние на подсъдимия, както и законосъобразността на издаваната медицинска документация.

#### **Проблеми при взаимодействието между съда и държавните органи.**

В процеса на съдебното следствие често пъти съдът се нуждае от съдействие от страна на органите на държавната власт. Това е необходимо, когато се налага издирване на лица, принудително довеждане, контролиране на мярката за неотклонение “домашен арест”. Констатирани са случаи, в които органите на МВР или въобще не издирват, или предприемат няколко формални действия по отношение на лица, обявени за ОДИ. Когато се налага принудително довеждане, органите на съдебната охрана, след формална проверка на адреса и при неоткриване на лицето, отказват по-нататъшни действия по изпълнение на разпореждането на съда. В резултат на горното тогава, когато съдът сигнализира министерства и по-висшестоящи органи почти като правило не получава отговор или съответна реакция от компетентните нива.

Един от сериозните фактори за забавяне хода на наказателните дела е неизпълнението на съдебните поръчки. Има страни в ЕС, при които изпълнението на съдебни поръчки се бави необосновано с месеци, а понякога и с години. Често пъти изпълнението на съдебни поръчки е свързано с разпита или призоваването на пострадали от престъплението или свидетели, без чиито показания не може да бъде разкрита обективната истина по конкретния случай. Явяването на тези лица пред съда се налага и от един от основните принципи в правото – принципа на непосредствеността.

**Проблеми, касаещи слабости в дейността на разследващите органи в досъдебното производство и на съда, които водят до неоправдано забавяне хода на делата.**

Голяма част от тези проблеми бяха посочени и анализирани в Доклада на Работната група по изпълнението на мерките за организацията на работата на делата с особен обществен интерес, приет от ВСС на 3 декември 2008 г. Често пъти във фазата на досъдебното производство се допускат слабости, касаещи, както нарушаване на правото на защита на обвиняемите, така и пропуски, отнасящи се до съдържанието на обвинителния акт. Горното се дължи на слаб контрол на наблюдаващия прокурор върху действията на разследващите полицаи и следователите, а често пъти и на неизпълнение на дадените от прокурора указания. В процеса на извършените проверки по конкретно проверени от Комисията на място дела бяха констатирани някои слабости от субективен характер в дейността на съдиите. В редица случаи при необосновано искане на нови доказателства съдът приема искането на страните поради опасение от създаването на касационни основания. Не винаги при дела с фактическа и правна сложност, за които предварително е известно, че ще продължат дълго, се назначават резервни съдебни заседатели и съдии. Има случаи, в които съдебните заседания се насрочват през неоправдано дълги срокове. Не се прилагат с цялата строгост предвидените в закона мерки при безпричинно неявяване на страните по делото. В отделни случаи не се прави разлика между съществено и несъществено нарушение на процесуални правила и от там, отстранимо ли е това нарушение на този етап и следва ли делото да се връща за доразследване.

В резултат на горните констатации и изводи Комисията предложи на Висшия съдебен съвет конкретни мерки за преодоляване на негативните фактори, водещи до неоправдано забавяне на хода на наказателните дела:

**Мерки от законодателен и организационен характер за преодоляване на злоупотребите с правото на защита:**

В рамките на досъдебното производство и в хода на съдебното следствие на една инстанция адвокатът – защитник на подсъдимия или повереник на пострадалия от престъплението да има право да поиска най-

много два пъти отлагане на делото поради заболяване. При трети случай защитникът да е длъжен да посочи свой заместник. Ако не направи това, съдът да има право да назначи служебен защитник.

Когато са служебно ангажирани, адвокатите да се задължат да посочват свой заместник, а ако това не стане, съдът да има право да назначава служебен защитник.

В случай, че подсъдимият реши да оттегли пълномощията си от защитника – адвокат и да упълномощи друг такъв, той да е длъжен да направи това най-късно пет дни преди насроченото заседание, а ако не извърши това съдът да може да назначи служебен защитник. В този смисъл крайно належаща е **промяна в чл.96, ал.2 от НПК.**

При продължителни и упорити действия на страните за забавяне хода на съдебното следствие, съдията да има право да се произнесе с определение, в което да констатира злоупотреба с права на съответната страна. Горното би имало значение като защитен аргумент на държавата при евентуален процес срещу нея в Страсбург за бавно правосъдие.

#### **Мерки за преодоляване на проблемите при призоваването:**

- Да се разширят правомощията на служителите в службите “Връчване на призовки и съдебни книжа” в насока възможност за изискване на документи за самоличност – във вр. чл.342 от ЗСВ.

- Да се унифицира работното облекло и легитимацията на призовкарите.

- ВСС да следи практиката по уеднаквяването на документацията за призоваване.

- ВСС да изпрати сигнал до общинските съвети на областните градове с оглед конкретизиране на кадастралните планове и адресите на жилищните сгради в съответните населени места.

- Да се предложи въвеждане задължителна регистрация по местоживееене на лицата.

- Да бъде предоставен на определени служители в окръжните съдилища /служителите по сигурността на информацията/ достъп до ЕСГРАОН. Да се открие служебен телефон в Софийски районен съд и окръжните съдилища за извършване на адресни справки на призованите лица с непълни и неточни адреси.

- Да се предоставят на службите “Връчване на призовки и съдебни книжа” съвременни средства за комуникация, достъп до интернет, актуализирани карти на населените места, както и автотранспорт за бързо придвижване при спешни случаи на призоваване.

- Да се регламентират случаите, в които, при поискване от страна на службите “Връчване на призовки и съдебни книжа”, държавните органи – МВР, “Съдебна охрана”, кметства и др., да оказват съдействие на място при призоваването.

- Да се осигури обучението на съдебните служители по призоваването в НИП.

**Мерки за преодоляване на проблемите с експертизите и вещите лица:**

Съвместно с Министерството на здравеопазването ВСС да обсъди мерки за контрола на медицинската документация по наказателните дела.

Да се предприемат мерки за диференцирано заплащане на вещите лица с оглед сложността на експертизата, по която работят, качеството и срочността на работата им.

При актуализиране на списъците на вещите лица от тях да бъдат заличавани тези експерти, които не изпълняват възложените им задачи в срок или си правят необосновани отводи.

Да се създаде Работна група от членове на Съвета и експерти от други ведомства за изработване на проект за Закон за вещите лица, преводачите и тълковниците.

**По предложение на Комисията ВСС препоръча на административните ръководители на органите на съдебната власт да изискват стриктно спазване на Наредбата за медицинската експертиза на работоспособността – чл.18, ал.2.**

**Мерки за преодоляване на проблемите, свързани с взаимодействието между съда и държавните органи:**

При неизпълнение на разпорежданията на съда от страна на държавни органи, граждани или организации ВСС препоръчва стриктно да се прилагат разпоредбите на чл. 405 от ЗСВ.

В случаи на сериозно забавяне на изпълнението на съдебни поръчки ВСС препоръчва на председателите на състави да пишат през кратки периоди от време напомнителни писма до дирекция “Международно правно сътрудничество и европейски въпроси” на Министерството на правосъдието, както и да уведомяват международния отдел на ВКП.

**Мерки за преодоляване на проблемите, касаещи слабости в дейността на разследващите органи в досъдебното производство и на съда, които водят до неоправдано забавяне хода на делата.**

С оглед да се избегнат слабостите, допускани в досъдебното производство и да се осигури еднаквото приложение на закона ежесечно на окръжно ниво да се провеждат съвместни заседания на съд, прокуратура и органите на досъдебното производство. На тези заседания да се анализират причините за прекратяване и връщане на делата от съдебната фаза .

Административните ръководители на органите на досъдебното производство да формират групи, които да разследват приоритетно дела с особен обществен интерес.



ВСС препоръча на председателите на съдебните състави при безпричинно неявяване на страните по делата, свидетелите, вещите лица и другите участници в процеса да прилагат с цялата строгост предвидените в закона санкции. Препоръча насрочването на отделните заседания, по възможност, да става през по-кратки периоди от време. Да се посочват резервни дати при дела с фактическа и правна сложност и голям обем.

По дела с голям обем и голям брой свидетели за разпит, по които се предполага, че съдебното следствие ще продължи дълго, да бъдат назначавани запасни съдебни заседатели и съдии – чл.260 от НПК.

Административните ръководители да осигуряват възможност за ползване на резервна зала за спешно разглеждане на дела, нетърпящи отлагане.

Да се ползват възможностите на чл.474 от НПК, касаещ разпит на лица чрез видео-конференция или телефонна конференция.

Комисията по изпълнение на Мерките за организация на работата на делата с особен обществен интерес в органите на съдебната власт предложи с посочените изводи, заключения и предложения за законодателни промени и организационни мерки **да бъдат запознати всички органи на съдебната власт.** Предложенията за законодателни промени да бъдат обсъдени и конкретизирани съвместно с Комисията по правни въпроси на ВСС и представени на органите, имащи право на законодателна инициатива.

Комисията счита, че ВСС следва да продължи дейността си във връзка с проверките на Комисията по конкретни НОХД, като делата, които до момента са проверени, да бъдат проследени до окончателния съдебен акт чрез последващи контролни проверки.

### III. Дейност на Инспектората към ВСС

Създаването на Инспектората към Висшия съдебен съвет /ИВСС/ е уредено в четвъртата поправка на Конституцията на Република България /обнародвана в ДВ бр. 12 от 6 февруари 2007 г./ - в чл. 132а и в глава III от новия Закон за съдебната власт /7.VIII.07г./ като изцяло нов орган – непознат на европейските практики. Инспекторатът към ВСС има за своя основна задача да проверява дейността на магистратите без да засяга тяхната независимост при осъществяването на функциите им на независимост и подчиненост само на Закона при изпълнение на задълженията си. Състои се от главен инспектор и десет инспектори, които се избират от Народното събрание с мнозинство от две трети от народните представители. Мандатът на главния инспектор е петгодишен, а на инспекторите - четиригодишен.

Закона за съдебната власт очертава три основни насоки, в които Инспектората към ВСС извършва своите проверки: проверка на организацията на административната дейност на съдилищата, прокуратурите и следствените органи, проверка на организацията по образуването и движението на съдебните, прокурорските и следствените дела, както и приключването им в установените срокове, анализ и обобщаване на делата, които са приключени с влязъл в сила съдебен акт, както и приключените преписки и дела на прокурорите и следователите.

Въз основа на извършените проверки и резултатите от тях, ИВСС има правомощия при констатирана противоречива практика да сигнализира компетентните органи за отправяне на искане за приемане на тълкувателни решения или тълкувателни постановления, при установени нарушения да сигнализира административния ръководител на съответния орган на съдебната власт и Висшия съдебен съвет., да отправя препоръки до административния ръководител на съответния орган на съдебната власт, като определя и срок за изпълнението им, да прави предложения за налагане на дисциплинарни наказания, да отправя сигнали, предложения и доклади до други държавни органи, включително до компетентните органи на съдебната власт, да прави предложения до съответния административен ръководител за внасяне във Висшия съдебен съвет на предложение за поощрение на съдия, прокурор или следовател.

Съгласно Правилника за работа на ВСС, инспектори от ИВСС участват без право на глас в заседанията на три от постоянните комисии към ВСС: „Комисия по предложенията и атестирането”, „Комисия борба с корупцията и професионална етика” и „Комисия по дисциплинарните производства”. В заседанията на първата комисия участва главният инспектор, а в заседанията на останалите две, инспекторите участват на ротационен принцип, като се сменят на всеки три месеца.

Организацията на работа на ИВСС, начинът на извършване на проверки, взаимоотношенията между служителите и техните конкретни права и задължения са уредени в няколко подзаконови нормативни акта.

Още на едно от първите си заседания Инспекторатът е приел Правилник за организация на дейността на администрацията на ИВСС, който е одобрен и издаден от ВСС, съгласно изискванията на ЗСВ /обн. в ДВ бр. 9 от 2008 г./.

Поради липса на правно основание за изготвяне на правилник за своята дейност, ИВСС е изработил и приел своя методика за извършването на проверки по сигнали.

Определени са били и основните показатели и критерии, по които се извършват комплексните проверки в съдилищата, прокуратурите и следствените служби. В началото на календарната година ИВСС е приел своята годишна програма, в която е заложил извършването на комплексни проверки на определени звена от органите на съдебната власт, на тематични проверки и на други дейности, съгласно правомощията, дадени му с нормите на ЗСВ. Въз основа на годишната си програма ИВСС е приел шестмесечни планове за своята дейност през 2008 година. Други въпроси от организационно естество са били уреждани със заповеди на главния инспектор или главния секретар. В резултат на създадената организация в работата между инспекторите и експертите е постигнато оптимално ниво на взаимодействие. При анализиране на резултатите от извършените комплексни планови проверки са положени усилия за уеднаквяване на моделите на администриране в органите на съдебната власт, като са предложени за въвеждане по-добри практики в организацията на съдилищата, прокуратурите и следствените органи. Резултатите от извършените предварителни проучвания по постъпили сигнали и извършените планови, тематични и инцидентни проверки категорично показват тенденцията за дисциплиниращия ефект от предприеманите от Инспектората на ВСС действия по конкретни случаи.

В изпълнение на годишната си програма ИВСС е осъществявал **планови комплексни проверки, чиято цел и обхват е била** - цялостен анализ и оценка на организацията на административната дейност на съдилищата, прокуратурите и следствените органи, на организацията по образуването и движението на съдебните, прокурорските и следствените дела, както и приключването им в установените срокове, анализ и обобщаване на делата, които са приключени с влязъл в сила съдебен акт, както и приключените преписки и дела на прокурорите и следователите, и констатиране на противоречива съдебна практика.

През първото шестмесечие на 2008 г. ИВСС извърши планова комплексна проверка на съдилищата, прокуратурите и следствените служби на територията на Бургаския апелативен район. Проверени са апелативният съд и апелативната прокуратура в Бургас, окръжните

съдилища, окръжните прокуратури и окръжните следствени служби в Бургас, Сливен и Ямбол, както и районните съдилища и районните прокуратури в Бургас, Айтос, Карнобат, Малко Търново, Несебър, Поморие, Средец, Царево, Сливен, Котел, Нова Загора, Ямбол, Елхово и Тополовград.

През второто шестмесечие на 2008 г. ИВСС извърши планова комплексна проверка на съдилищата, прокуратурите и следствените служби на територията на Великотърновския апелативен район.

Общият брой на постъпилите сигнали в ИВСС през 2008 г. е **1644**. От тях са решени **1534** и са останали неприключени в края на годината 110, по които се извършва предварително проучване. Част от сигналите са били неоснователни или извън компетентността на Инспектората към ВСС - оплакванията са били за незаконосъобразност по съществуващото на постановените съдебни и прокурорски актове. Неправилно адресираните до ИВСС сигнали се изпращат до съответните компетентни органи. По сигналите, в които се сочат данни за забавено движение и произнасяне от страна на магистрати, са правени предварителни проучвания, свързани с изискване на справки по движението или проверки на място. Постъпвали са и сигнали, подадени от Администрацията на Президента на Република България, Постоянното представителство на Европейската комисия в Република България и евродепутати.

Съпоставянето на статистическите данни за периода януари – май 2008 г. с тези от 1 юни до 31 декември 2008 г. в частта относно извършените проверки на Инспектората към ВСС по сигнали на граждани, юридически лица и държавни органи показва тенденция на двойно увеличаване на постъпилите сигнали, както и приблизително двукратно увеличаване на приключилите проверки по тях.

Извършените тематични проверки съдействат за обобщаване и анализиране на данните по образуването и движението на определена група дела и по прилагането на конкретни правни норми в регионален или национален мащаб. Те позволяват да се извърши сравнителен анализ за правоприлагането и администрирането на правораздаването в различните съдебни райони.

Въз основа на постъпили няколко сигнала със сходни оплаквания са били извършени пет тематични проверки:

На основание заповед на главния инспектор на ИВСС е извършена тематична проверка в Районен съд - гр. Костинброд, със задачи:

- проверка на висящите и свършени частни граждански дела с правно основание чл. 309 от ГПК /отм./ за периода 01.11.2006 г. – 01.03.2008 г. и правно основание чл. 390 от ГПК за периода 01.03.2008 г. – 01.10.2008 г.;

- проверка на висящите и свършени частни граждански дела с правно основание чл. 242, ал. 1, във вр. с чл. 237, б."е" и б."з" от ГПК

/отм./, за периода 01.11.2006 г. – 01.03.2008 г. и с правно основание чл. 410 и чл. 417, т. 3, т. 9 и сл. от ГПК, за периода 01.03.2008 г. – 01.10.2008 г. Констатираны са нарушения на процесуално-правни норми, на Закона за съдебната власт и на Правилника за администрацията в районните, окръжните, административните, военните и апелативни съдилища. Дадени са множество препоръки за създаване на необходимата организация на работа в съда. Предложени са за дисциплинарни наказания председателят на съда и още един съдия.

На основание заповед на главния инспектор на ИВСС е била извършена тематична проверка във Върховен административен съд със задача: „Проверка по образуване и движение на конкретно административно дело по описа на 4-то отделение на ВАС, относно концесионна процедура за Пристанищен терминал „Видин Север” и на други преписки в Комисията за защита на конкуренцията и административни дела по Закона за концесиите”. Изводите от проверката са послужили на ИВСС като мотиви за изготвяне на сигнал до председателя на ВАС и до министъра на правосъдието за отправяне на искане за приемане на тълкувателно решение.

На основание заповед на главния инспектор на ИВСС е била извършена тематична проверка в Софийски градски съд, Административно отделение със задача: „Проверка по образуването, движението и приключването на административните дела в Административно отделение на СГС за периода 01.01.2007 г. – 30.10.2008 г. и изготвяне на анализ на причините за оставяне на жалбите без движение и отлагането на делата”. Актът все още не е изпратен на СГС.

На основание заповед на главния инспектор на ИВСС е била извършена тематична проверка в Окръжен съд - гр. Видин, със задача: „Проверка по образуването, движението и приключването на граждански дела по реда на ГПК в сила от 01.03.2008 г.”. Проверката е приключила с препоръки до председателя на ОС - гр. Видин, за създаване на необходимата организация за стриктно прилагане на чл. 131 от ГПК и чл. 390, ал. 2, пр. 2 от ГПК.

На основание заповед на главния инспектор на ИВСС е била извършена тематична проверка в Районен съд - гр. Бяла Слатина, със задача: „Проверка на разпределението на делата по случаен принцип за периода от 01.01.07 г. – 22.07.08 г., както и проверка на влезлите в сила определения по молби за обезпечение на бъдещ иск за периода 01.01.07 г. – 22.07.08 г.”. Проверката е приключила с констатация за допуснати нарушения на правилата за местната подсъдност, както и неспазване на принципа на служебното начало, посочен в чл. 7, ал. 1 от ГПК. Направено е предложение до ВСС за образуване на дисциплинарно производство.

По силата на чл. 132а, ал. 7 от Конституцията на Република България Инспектората към ВСС се е самосезирал по повод действия и

изявления на представители на държавни и съдебни органи и организации, публикации в печата и други медии, както и инициативи на граждани, имащи критично отношение към дейността на органите на съдебната власт. През 2008 г. ИВСС е извършил 16 инцидентни проверки:

- по предложение на ВСС е извършена проверка и анализ на причините за прекратяването и връщането на делата от съда на прокуратурата във Великотърновския апелативен район. Проверката е установила, че делата се връщат за незначителни пропуски и на формални основания, които могат да бъдат отстранени в съдебна фаза, липсва задълбочено проучване по тях.

- във връзка с Решение на Висшия съдебен съвет за увеличаване на бюджетната сметка на Прокуратурата на Република България за 2008 г. за изплащане на дължими обезщетения по Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/ бяха извършени четири проверки в Окръжен съд гр. Пазарджик, Софийски районен съд – 27-ми състав, Софийски градски съд – 1-во гражданско отделение, 6-ти състав, Окръжен съд - гр. Пловдив, със задачи: на какво основание е ангажирана отговорността на правозащитните органи по ЗОДОВ; кой е органът, причинил вредата на гражданина, според влязлото в сила решение, както и съдията, прокурорът или следователят, които ще бъдат проверявани; проверка на преписката или делото, по което са извършени действията, причинили вреда на ищеца; проверка относно образуването, движението и приключването на конкретните граждански дела, предмет на проверката.

С решение от 23.07.2008 г. Висшият съдебен съвет предложи на Инспектората към Висшия съдебен съвет да извърши проверка на съдебните дела, които са визириани в доклада на Европейската служба за борба с измамите /ОЛАФ/ и да запознае ВСС с резултатите от тази проверка с цел предприемане на конкретни мерки за отстраняване на констатираните нарушения.

Главният инспектор при ИВСС е възложил такава проверка, като е разширил нейния обхват – проверка не само на съдебните дела, а и на всички наказателни производства, които са свързани с нередности по програмата САПАРД в България. Предмет на проверката са били **дела с висока обществена значимост**. Проверени са и досъдебните производства и преписки в Софийска градска прокуратура относно нарушения, засягащи финансовите интереси на Европейската общност, а не само на свързаните с нарушения по програма САПАРД.

След самосезиране от материал на [www.mediapool.bg](http://www.mediapool.bg) със заглавие „Липса на експертизи отложи делото за незаконно имущество срещу Митьо Очите” е била извършена проверка в Окръжен съд - гр. Бургас, със задача: „Проверка на организацията по образуването и движението на конкретно дело”. Не са констатирани нарушения.

Въз основа на данни, изнесени в публикация в сп. „Правен свят” със заглавие: „В Софийския районен съд бунтът ще пламне от ... изключени климатици” и Решение на Комисията по правни въпроси към ВСС, е извършена тематична проверка в Софийски районен съд със задача: „Проверка на разпределението на делата в Софийски районен съд, спазването на съответните срокове и поведението на и.д. председателя на СРС”.

След самосезиране въз основа на данни, изнесени в публикация във в. ”Труд” със заглавие „Измама за 12 милиона лева още кръстосва страната”, са били извършени проверки в Районен съд – гр. Варна, в Районен съд - гр. Търговище, - в Районен съд – гр. Павликени, при които е установено, че по конкретни частни граждански дела не са приложени точно и прецизно изискванията на ГПК в производство по издаване на изпълнителен лист, не е спазен принципът на случайното разпределение на делата в съда и не е осъществявано общо организационно и административно ръководство на РС Варна и Търговище; проверката е приключила с предложение до ВСС за образуване на дисциплинарно производство и налагане на дисциплинарно наказание - „дисциплинарно освобождаване от длъжност”;

по материали изнесени в публикации във в. ”Труд” със заглавие: ”Софийският съд реши: Квадратен метър в „Младост” - 5680 лева”, във в. ”Сега” със заглавие: ”София плаща 1 милион лева за 100 кв. метра в „Младост”, във в. ”Дневник” със заглавие: ”София ще плати 2 900 евро на кв. м. в „Младост”, е била извършена проверка в Софийски градски съд, Административно отделение по образуването, движението и приключването на конкретни административни дела. Инспекторатът е констатирал забавени насрочвания и отлагания на съдебни заседания, което е довело до увеличаване на оценките, поради наличие на законово изискване за актуалност, по повод публикация във в. ”Труд” със заглавие: „Грабеж по реда на закона” е извършена проверка в Районен съд - гр. Горна Оряховица, и Апелативен съд - гр. Велико Търново, със задача: ”Проверка по образуването, движението и приключването на конкретни дела.” Констатирано е, че и двата съдебни състава с изключителна, дори технически невъзможна бързина, са допуснали исканите обезпечения, но са дали срокове от два до девет месеца на молителите да обмислят, подготвят и предявят исковете си, след публикация във в. „24 часа” – „Малкия Маргин - футболист от „Чико”, село Бяга”, Инспекторатът към ВСС е извършил проверка по движението на делото и по мерките за неотклонение на Красимир и Николай Маринови, известни като „братята Маргини”. При проверката не са констатирани нарушения по движението на делото. Спазени са сроковете, предвидени в закона, както при първоначалното насрочване на делото, така и във връзка с отлаганията на съдебните заседания. При спиране на делото съдът е променил мерките за

неотклонение на братята от „домашен арест” в „парична гаранция” в размер на по 20 хил. лева за всеки от тях. След спирането на делото отново са назначени експертизи, които да отговорят на въпроса дали е отпаднало основанието за спиране на делото. Наказателното производство е спряно поради влошено здравословно състояние на друг подсъдим по производството – Иво Карагеоргиев, което не позволява участието му в него, по публикация във в. „24 часа” със заглавие: „Баща: Моят син е 25 месеца в кома, осъден няма” в рамките на провежданата годишна планова проверка на Великотърновския апелативен район е проверено НОХД № 1100/2008 г. по описа на Районен съд - гр. Горна Оряховица. При извършената проверка е установено, че няма нарушение на процесуалните правила и срокове по образуването, движението и приключването на досъдебното производство, внасяне на обвинителния акт в съда. В кратки срокове, съобразно разпоредбите на чл. 247, чл. 248, чл. 249 и чл. 252 от Наказателно-процесуалния кодекс, съдът е образувал и насрочил делото, по публикация на подлистника „Параграф 22” на в. „Банкер” със заглавие: „Подкупни доктори четвърта година водят Темида за носа”. В рамките на провежданата годишна планова проверка на Великотърновския апелативен район е било проверено посоченото в статията дело. При проверката е установено, че производството по делото се е движило в рамките на предвидените в закона срокове, като се отчита сложността на делото, големият обем от доказателствен материал, необходимостта от събирането и прилагането на нови доказателства.

Извършен е бил и анализ на установена противоречива съдебна практика в областта на наказателното и административното правораздаване и са изготвени сигнали до компетентните органи, за отправяне на искания за приемане на тълкувателни решения, съгласно правомощията на ИВСС по чл. 54, ал. 1, т. 4 от ЗСВ.

Съгласно Плана за действие по показателите за напредък в областта на съдебната реформа, борбата с корупцията и организираната престъпност и Графика на неотложните мерки и действия на правителството, допълващи Плана за действие по показателите за напредък в областта на съдебната реформа, борбата с корупцията и организираната престъпност за периода август-декември 2008 г., Инспекторатът към ВСС беше определен да отговаря за изпълнението на конкретни действия, които своевременно бяха изпълнени и отчетени през 2008 г.

Съгласно плана са извършени осем тематични проверки със следните задачи: Преглед на дела за престъпления, за които се предвижда отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност; движение на наказателните производства в досъдебната и съдебната фаза; обобщаване на информацията за влезлите в сила присъди за корупция на служители на службите на задължителния граничен



контрол и служители на местното самоуправление; предоставяне на информация за влезли в сила присъди за корупция на служители от службите от задължителния граничен контрол и служители на местното самоуправление.

ИВСС е изготвил два анализа на влезли в сила присъди за корупция на служители от службите от задължителния граничен контрол и служители на местното самоуправление /от месец май и месец декември 2008г./, които са изпратени на съответните органи; анализ на прокурорските актове извън наказателното правораздаване. Изготвен е и анализ, който е изпратен в Министерството на правосъдието, явяващ се и компетентният орган да направи предложение за промени в Закона за съдебната власт, ако прецени, че това се налага; преглед на постановените осъдителни присъди за престъпления, свързани с производство, разпространяване и трафик на наркотици, и анализ на причините за прекратяване на наказателните производства и постановяване на оправдателни присъди; преглед на постановените осъдителни присъди за престъпления, свързани с трафик на хора, и анализ на причините за прекратяване на наказателните производства и постановяване на оправдателни присъди; преглед на постановените осъдителни присъди за тежки престъпления и анализ на причините за прекратяване на наказателните производства и постановяване на оправдателни присъди; преглед на постановените осъдителни присъди за престъпления, свързани с изготвяне и използване на неистински и преправени документи и документи с невярно съдържание, и анализ на причините за прекратяване на наказателните производства и постановяване на оправдателни присъди.

Всяка проверка на различните органи на съдебна власт е приключвала с изготвяне на подробен акт с констатации, изводи и препоръки в случай на констатирани нарушения. Актовете са изпратени на административните ръководители на проверените органи на съдебна власт, на горестоящите административни ръководители и на Висшия съдебен съвет.

При анализиране на констатациите и препоръките, отнасящи се до проверените прокуратури и следствени служби, са се наложили изводи:

Прокуратури - прокурорите спазват предвидените в НПК срокове; случайният принцип за разпределение на делата е въведен, като на места той не е в абсолютен вид, а има специализация на прокурорите по видове преписки и дела; проверените прокурорски актове отговарят на изискванията на НПК – притежават всички реквизити и са мотивирани; в някои прокуратури е създадена изключително добра организация на работа от страна на административните ръководители. За тях ИВСС е направил предложения за поощрения; на места са въведени електронни регистри на делата с индикатор за изтичане на срока, което дава възможност за непрекъснат контрол по движението и недопускане на просрочвания, в

единични случаи не се спазва разпоредбата на чл.242, ал.3 от НПК */прокурорите не се произнасят в едномесечен срок след получаване на приключеното досъдебно производство/*; на места не се осъществява достатъчен контрол спрямо разследващите органи и се допуска разследването да се извършва извън установените процесуални срокове, което води до опорочаване на процесуалните действия. Има случаи, в които не е осъществяван контрол върху разследванията по дела с голям обществен интерес; не са редки случаите, в които се иска удължаване на срока дори от Главния прокурор без да са налице условията на чл. 234, ал.3 от НПК. Рядко се възлагат и извършват ефективни оперативно – издирвателни мероприятия по разкриване извършителя на престъплението; недостатъчен е контролът от страна на прокуратурата по отношение на органите на МВР по спрените досъдебни производства. Едва след издаване на заповед № ЛС 24-03/15.06.2007г. на Главния прокурор е започнала активна работа по установяване и решаване на спрените ДП, не винаги се дават конкретни и изчерпателни указания по досъдебните производства и не се осъществява пълноценно функцията по ръководство и надзор. Това води до непълно разследване, което от своя страна се превръща в предпоставка за многократно спиране и възобновяване на наказателни производства без да са налице законовите изисквания за това; на някои места не са били назначавани комисии за годишна инвентаризация на веществените доказателства */съгласно чл.84 от ПОДАПРБ/*. Не навсякъде има обособени места за съхраняване на веществените доказателства.

Следствени служби въведен е случайният принцип за разпределение на делата; спазват се сроковете предвидени в НПК; направена е ревизия на всички спрени дела и са възобновени тези, по които има процесуални предпоставки за това. Голям е обемът на делата, които не представляват фактическа и правна сложност, а се водят необосновано дълги разследвания и се искат удължения на сроковете без да има предпоставки за това; с течение на години не е работено по дела с голям обществен интерес, което в крайна сметка е довело до тяхното прекратяване на различни процесуални основания */изтекла давност, недоказаност на обвинението, починал деец, след процедура по реда на глава двадесет и шеста от НПК/*.

При анализиране на констатациите и препоръките, които се отнасят до проверените съдилища, разглеждащи наказателни дела, се налагат следните изводи: във всички съдилища се спазва разпоредбата на чл. 9 ЗСВ относно разпределението на наказателните дела на принципа на случайния подбор- с нарочни заповеди на председателите на съдилищата, след взети решения на проведени общи събрания на съдиите в съответния съд, са въведени изключения от този принцип с оглед изискванията за срочност и извършване на незабавни процесуални действия. Предвидено е

определени видове наказателни дела и постъпили искания да се разглеждат от дежурен съдия. Графиците за дежурствата в някои съдилища се изготвят от председателя на съответния съд /Бургаски районен съд, Русенски районен съд, Троянски районен съд, Районен съд – Свищов, и редица други/; провеждани са срещи между съдиите от районните съдилища - наказателни състави и прокурорите от районните прокуратури, за обсъждане на върнатите за допълнително разследване дела; въведени са дневници за върнатите за допълнително разследване дела - във всички съдилища на територията на апелативен район – Велико Търново; изготвяни са анализи относно причините, довели до връщане на делата от съда на прокуратурата за допълнително разследване; прилагане по всяко наказателно дело на протокол от извършеното електронно разпределение на принципа на случайния подбор за определяне на съдията-докладчик /чл. 9 ЗСВ/; има изготвяне на изрични съдебни актове-разпореждания по образуване на наказателните дела и за определяне на съдията-докладчик; въвеждани са таблици със справки за разгледаните на всяко съдебно заседание наказателни дела с цел наличие на своевременна информация относно срочността на делата и причините за продължителност на процеса.

Налице са обаче и негативни констатации: липса на контрол от страна на административния ръководител по отношение изпълнението на служебните задължения от съдиите във връзка със спазването на предвидените в процесуалните закони срокове относно насрочването, отлагането на делата, както и изготвянето на съдебните актове; Не винаги са билия предприети действия от страна на административните ръководители за търсене на дисциплинарна отговорност при констатирани дисциплинарни нарушения от съдиите; неоправдано дълга продължителност на процеса по наказателните дела от административен характер и разглеждане на делата от този вид в повече от две или три заседания.

При анализиране на констатациите и препоръките, отнасящи се до проверените съдилища, разглеждащи граждански дела, се налагат следните изводи: констатирано е, че преобладаващата част от съдебните актове се постановяват в едномесечен или разумен срок с малки изключения. Въззивните състави своевременно, с нарочен съдебен акт преди насрочване на делото в открито съдебно заседание, са допускали исканите нови доказателства пред въззивната инстанция. С цел преодоляване на злоупотребата за отлагане на делата поради заболяване на страна в процеса следващото съдебно заседание е насрочвано в изключително кратък срок. Констатирани са добри практики, стимулиращи срочното изготвяне и постановяване на съдебните актове: своевременно инициране на дисциплинарни производства при констатирано системно забавяне на постановяване на съдебните актове от съответния съдия; при констатирано в производство по жалба за бавност

неоправдано забавяне на разглеждане на делото или постановяване на съдебния акт незабавно инициране на дисциплинарно производство от съответния административен ръководител; ежемесечни справки, изисквани от административните ръководители за не изготвени съдебни актове, и определяне на срокове за постановяването им; ежемесечни справки за брой заседания по всяко конкретно дело за всеки състав; обвързване на получаването на допълнително материално стимулиране със срочността на изготвяне на съдебните актове.

Констатирано обаче е, че в някои съдилища съдебни заседания се отсрочват поради заболяване на съдията, ангажимент или друга не посочена причина, без да се предприемат необходимите действия от председателя на съответния съд насроченото съдебно заседание, за което са призовани страните по делото, да се поеме от друг съдия, в недостатъчна степен предварително проучване на делата преди насрочването им в съдебно заседание, което впоследствие е наложило отмяна на хода по същество на делото и оставяне без движение на исковата молба след няколко по ред проведени заседания, констатираната натовареност в проверяваните съдилища създава обективно реална невъзможност за предварително проучване и подготовка на всяко дело, което би предотвратило последващо оставяне без движение или отмяна на определението за даване ход на делото по същество, част от съдиите, въпреки липсата на писмени доказателства не са определяли парична гаранция, определяли са срок много по-дълъг от 1 месец за предявяване на бъдещия иск, обезпечавали са бъдещия иск със запор, без да посочат размера с оглед цената на бъдещия иск, до който следва да се запорира сметката или пък са обезпечавали бъдещия иск с няколко недвижими имота и движими вещи, без да посочат стойността на всяка една от тях, с оглед на което не би могло да се прецени дали бъдещият иск не е обезпечен многократно, по приложението на ГПК, в сила от 01.03.2008 г.:

Констатирано е било, че съдиите, разглеждащи граждански производства срещат затруднение по приложението на гражданско процесуалния кодекс, като това се отнася най-вече по приложението на чл.131 от ГПК, по съдържанието на актовете по чл.140, ал. 1 от ГПК и чл. 146, ал.1 от ГПК; изключение е приложението на чл. 140, ал. 3 от ГПК. Не се следи за точното приложение на чл. 390, ал. 2, предл. 2 от ГПК и при не представяне в срок на доказателства за предявяване на иск допуснатото обезпечение да бъде отменено. Не е създаден и не е поддържан регистър по чл. 235, ал. 5 от ГПК за съдебните решения. Установени са проблеми в работата с вещите лица, особено в малките и отдалечените от областните центрове съдилища, където вещите лица пътуват от други населени места и не връщат в срок делата. Не се изготвят в срок заключенията по допуснатите експертизи, което е причина за отлагане на делата; Забавянето на голяма част от производствата по граждански дела се дължи на

непредставянето в срок на заключенията на вещите лица или поради последващ отвод на същите, при което съдията е задължен да развие отново процедурата по назначаване на ново вещо лице. Съдиите избягват да налагат глоби на вещите лица, тъй като при някои от специалистите броят на вещите лица, работещи в дадена област, е ограничен и при последващо назначаване се опасяват от отвод на вещото лице.

**Инспекторатът към ВСС е дал общо 334 броя препоръки и сигнали по ЗСВ:** Препоръки за свикване на общо събрание за обсъждане констатации от проверка на ИВСС, за отстраняване на конкретни констатирани нарушения, по чл.327 от ЗСВ / препоръки и предложения за обръщане на внимание за констатирани нарушения/, за налагане на дисциплинарни наказания на съдебни служители, за подобряване на общата организация на административната дейност, за повишаване на квалификацията на магистрати и съдебни служители, за подобряване на организацията по образуването, движението и приключването на съдебните, прокурорските и следствените дела в установените срокове.

По повечето препоръки, дадени при извършване на проверките по са получени отговори, от които е видно, че са предприети мерки за тяхното изпълнение. В Бургаски апелативен съдебен район е направен подробен анализ на констатациите на Инспектората и са предприети мерки за отстраняване на допусканияте слабости конкретно за всяка окръжна и районна прокуратура. Сроковете, определени за изпълнение на дадените препоръки при комплексната проверка през второто полугодие на 2008 г., все още не са изтекли и по тази причина информацията за предприетите мерки по тяхното изпълнение е непълна. Взети са мерки от председателя на Софийски градски съд и от софийския градски прокурор във връзка с препоръките и констатациите от проверката на делата за злоупотреби със средства от фондове на Европейския съюз.

Широк отзвук получиха констатациите от проверката, извършена от ИВСС, за причините за връщане на делата от съда на прокуратурата във Великотърновския съдебен район. Ефектът от проверката в крайна сметка е положителен – **видно от предоставената информация на изнесените заседания на ВСС.** Анализът на прекратените и върнати дела в района на Апелативен съд – В.Търново за 2007 г. – 2008 г. показва, че проведените срещи и дискусии на регионално и национално ниво, във връзка с прекратяването и връщането на делата на прокурора, са изпълнили до голяма степен целта си, а именно повишаване на професионализма на прокурорите и на съдиите.

Както беше посочено по-горе в анализа на дисциплинарната практика на ВСС, до 30.12.2008 г. са образувани 35 дисциплинарни производства по реда на чл. 316 от ЗСВ, като по 16 от тях предложенията са направени от Инспектората към ВСС, който след извършени проверки по сигнали на граждани и в хода на плановите проверки е изготвил и общо

29 предложения за налагане на дисциплинарни наказания на магистрати до административни ръководители в органи на съдебната власт. От тях са наказани дисциплинарно с дисциплинарните наказания „забележка” и „порицание” 10 магистрати.

Инспекторатът е сезирал Върховна касационна прокуратура и Софийска градска прокуратура с общо **три сигнала, по които има данни за извършени престъпления от магистрати. Образувано е едно наказателно производство.** Изпратени са и над 30 сигнала до различни органи с оглед осъществяване на техни правомощия /Инспекторат към министъра на правосъдието, Софийска адвокатска колегия, Министерски съвет, Национална агенция „Пътна инфраструктура”, Министерство на регионалното развитие и благоустройството, Министерство на финансите, Висш адвокатски съвет, Министерство на вътрешните работи, Министерство на икономиката и енергетиката и др./. В повечето случаи обратна информация за предприети мерки по сигналите не е получена в Инспектората.

**По реда на чл. 304, ал. 2, вр. ал. 1 от ЗСВ от Инспектората са направени и предложения за поощрения на магистрати:** Огнян Басарболиев - окръжен прокурор на гр. Русе; Десислав Любомиров - зам. - председател на Окръжен съд -гр. Русе; Сийка Сеизова - председател на Районен съд - гр. Троян; Христо Христов- районен прокурор на гр. Сливен; Марио Стоянов - съдия в Районен съд гр. Тетевен.

#### **ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ на ИВВВ с ВСС и други органи**

Ежеседмично главният инспектор участва в заседанията на ВСС и в тези на Комисията по предложенията и атестирането, а двама инспектори на ротационен принцип участват в заседанията на Комисията по дисциплинарните производства и „Борба с корупцията и професионална етика”. Представители на Инспектората участваха и в изнесените заседания на ВСС, на които бяха обсъждани проблемите с върнатите от съда на прокуратурата дела в отделните апелативни райони. В заседанията по дисциплинарните дела във ВСС участва като представител на вносителя на предложението за дисциплинарно наказание инспекторът, който е съставил акта за извършената проверка, при която е констатирано нарушението на съответния магистрат. По много проверки ВСС ползва информация от Инспектората на ВКП.

Полагани са необходимите основи за ползотворно взаимодействие с Министерството на правосъдието, Министерството на вътрешните работи и други органи на изпълнителната власт. За тази цел са провеждани срещи с представители на съответните институции, на които са обсъждани възможните начини за взаимодействие.

Провеждани са редица срещи с представители на европейски институции и на държави - членки на ЕС: с г-н Драго Кос, президент на GRECO /Група държави срещу корупцията/ на Съвета на Европа и

членовете на Министерски съвет, КППК, ВСС, посланиците на страните-членки на ЕС и други; целта на срещата е била обмяна на знания и опит с г-н Кос, особено по отношение на стратегически теми като балансиране на превенцията и репресията на корупцията и мерки за изпълнение на международните стандарти в тази област /включително на ЕС, Съвет на Европа/; с представители на Европейската комисия с експертна мисия у нас по показатели 1- 3 в рамките на Механизма за сътрудничество и оценка – 15 април 2008 г. - експертите на ЕК бяха запознати с дейността на Инспектората към ВСС в периода от 16 януари 2008 г.; с представители на Представителството на ЕК в България; с г-н Джонатан Фол - генерален директор на ГД „Правосъдие, свобода и сигурност“ на ЕК; с Н. пр. Клаус Фабиан, посланик на Република Австрия в България, по негова инициатива и по повод на извършена проверка от ИВСС в Районния съд в гр. Костинброд; семинар на тема: „Независимост на магистратурата и борба с корупцията“, организиран от Френското посолство, като част от цикъл регионални конференции с участници от Словакия, Унгария, Румъния, България и Франция. Темата е същността на независимостта на съдебната власт, като в този контекст се дискутират и дефинират очакванията от гледна точка на независимост и практически примери, свързани с прокурорите и със съдиите. среща с г-н Арно Стейер, съветник във Френското посолство; след уведомяване за резултатите от извършената проверка в Районна прокуратура гр. Перник и Районна прокуратура гр. Несебър, в ИВСС е постъпило писмо от г-н Филип Беке - посланик на Кралство Белгия в Република България, с което е изразена благодарност за предприетите действия и е отчетен приносът на ИВСС за осъществяване на напредъка в реформата на съдебната система.

Като орган на който е представено правомощие да сигнализира съответните компетентни органи при установяване на противоречива съдебна практика, Инспекторатът при ВСС е приел за своя водеща цел да анализира и обобщава противоречивата съдебна практика, установена при плановите, тематичните и проверките по сигнали, и в резултат са били **изпратени сигнали по чл. 54, ал. 1, т. 4 от ЗСВ - за отправяне на искания за приемане на тълкувателни решения или тълкувателни постановления**

- До председателя на ВКС за внасяне на предложение по въпроси, свързани с противоречиво прилагане на процесуалните норми регламентирани в Глава XVII от НПК: „Съкратено съдебно производство”. Въз основа на изготвеното предложение е образувано тълкувателно дело № 01/2009 г.

- До министъра на правосъдието за внасяне на предложение за издаване на тълкувателно решение по въпроси, свързани с противоречиво прилагане на материалноправните разпоредби на чл. 216, във връзка с чл. 218в от НК.

- До председателя на ВАС за внасяне на предложение за издаване на тълкувателно решение по въпроси, свързани с противоречиво прилагане на разпоредбите на чл. 63, ал. 1 от ЗАНН, във връзка с чл. 143, ал. 1 от АПК. Председателят на ВАС е внесъл предложение. Образувано е тълкувателно дело № 07/2008 г.

- До министъра на правосъдието и председателя на ВАС за внасяне на предложение за издаване на тълкувателно решение по въпроси, свързани с противоречиво прилагане на разпоредбите на чл. 83, ал.1 и чл. 95 от Закона за концесиите.

През 2008 г. Инспектората при ВСС е работил интензивно. Необходимо е да продължат усилията, насочени към осигуряване на възможности за повишаване на професионалната квалификация на инспекторите и експертите по отношение на актуалните тенденции в законодателството на държавите-членки на ЕС и общностното законодателство, както и за запознаване с добри практики на други държави-членки на ЕС в областта на съдебната система.

Съзнавайки в пълна степен, че обществените очаквания /както и тези на европейските ни партньори/ продължават да са за много по-ефективна работа на съдебната система /и в частност тази на ВСС/, обсъждайки критичните оценки, които получи съдебната система в Юлския доклад на Европейската комисия, и от обществото чрез медиите, намираме, че съдебната власт е работила активно и изключително динамично през 2008 година, което намери потвърждение в Междинния */технически/* доклад през м.П.2009г.

Решителните дисциплинарни мерки, както и започналите и завършени наказателни или дисциплинарни производства срещу провинили се магистрати през 2008 година, не успяха за съжаление да променят негативните обществени оценки за дейността на ВСС и съдебната система. Съзнавайки това, с цялостната си дейност през 2009 година ВСС продължава активно да работи за това отговорностите ни да нарастват следвайки очакванията.

ПРЕДСТАВЛЯВАЩ ВСС:

Проф. д-р АНЕЛИЯ МИНГОВА